Issued on 5-1-61

Volume : II
No. 6

1st March, 1960
(Tuesday)
11th Phalguna
1881 S.E.

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

OFFICIAL REPORT

Part II —Proceedings other than Questions and Answers.

CONTENTS

		Pages
Announcements re: Change in Party position		[363-364]
General discussion on the Budget for the year 1960-61	—Concluded	[364-411]

Note.- *at the commencement of the speech denotes confirmation not received in time from the Member.

THE ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

(Part II—Proceedings other than Questions and Answers)

OFFICIAL REPORT.

Forty-third day of the Ninth Session of the Andhra Pradesh Legislative Assembly.

Andhra Pradesh Legislative Assembly

Tuesday, the 1st March, 1960.

The House met at Half Past Eight of the Clock.

[Mr. Speaker in the Chair]

QUESTIONS AND ANSWERS

(See Part I.)

ANNOUNCEMENT

re :-Change in Party Position

మిస్టర్ స్పీకర్ :— డా॥ చెన్నారెడ్డి గారు, (వికారాబాద్ – జనరల్) లీడర్ ఆఫ్ ది డెమక్రటిక్ సోషలిస్టు పార్టీ, నాకు ఒక ఉత్తరము పంపించారు. "As you are aware, I have come back to the Congress organisation. I would therefore request you to kindly allot me a seat in the Assembly in the Congress Block". ఈ దిగువ సభ్యులు కాంగ్రెసులో చేరారు.

1. శ్రీ యమ్. చెన్నారెడ్డి
2. శ్రీ బి.వి. సుబ్బారెడ్డి
3. శ్రీ యమ్. శ్రీనివాసరావు
4. శ్రీ కె. ఓబులరెడ్డి
5. శ్రీ డి. హనుమంతరావు
6. శ్రీ బొమ్మకంటి సత్యనారాయణ
7. శ్రీ అరిగ రామస్వామి
8. శ్రీ యస్. గోవిందరాజులు
9. శ్రీ యమ్. రాజేశ్వరరావు

వీరందరు కాంగ్రెసులో చేరారు. కాంగ్రెసు వారు చేర్చుకొన్నారు. కనుక కాంగ్రెసు తరఫున స్థలాలు ఇవ్వడానికి నేను ఒప్పుకొన్నాను. అందుచేత కమ్యూనిస్టు పార్టీవారు, స్వతంత్ర పార్టీవారు, ప్రజా పార్టీవారు—వారు ముగ్గురే అనుకొంటాను— తమ తమ పేర్లతో lists ఇస్తే స్థలాలు నిర్ణయించడానికి ఏర్పాటు చేస్తాను.

*శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (సత్తెనపల్లి):— అధ్యక్షా, స్వతంత్రపార్టి లెజిస్లేచర్ పార్టీగా ఏర్పడిందా? సోషలిస్టు డెమోక్రటిక్ గ్రూప్ వుందని మీరు అన్నారు. క్రిందటిసారి సోషలిస్టుపార్టీ నాయకులు రామకృష్ణరాజుగారు కాంగ్రెసులో చేరగానే సోషలిస్టు పార్టి పోయిందని మీరు అన్నారు. అలాగే సోషలిస్టు డెమోక్రటిక్ గ్రూపు నాయకుడు కాంగ్రెసులో కలిస్తే ఆ గ్రూపులోని మిగిలిన వారు ఏమి అవుతారు?

మిస్టర్ స్పీకర్ :— నాయకుడు యింకో పార్టీలో కలవటంతోనే పార్టీ పోదు. ఇప్పుడు శ్రీ సంజీవరెడ్డిగారు వచ్చి కమ్యూనిస్టులతో కలవగానే, కమ్యూనిస్టు నాయకుడు కాంగ్రెసులో కలవగానే ఆ పార్టీలు పోవు. పార్టీలు అలాగే వుంటాయి. ఏదో ఒక పార్టీ వుంది. దాని పేరు ఇప్పుడు స్వతంత్రపార్టి అనే వుంది. సోషలిస్టు పార్టీవారు వెళ్ళిపోయారు. (శ్రీ పి. రాజాగోపాలనాయుడుతో) you call yourself Swatantra Party.

శ్రీ పి. రాజాగోపాలనాయుడు (తవనంపల్లి) :— అవునండి. స్వతంత్రపార్టి అని ఇచ్చివున్నాము.

Mr. Speaker : Not "Swatantrulu" (స్వతంత్రులు)

Sri P. Rajagopalanaidu : yes.

శ్రీ ఆర్ బి రామకృష్ణరాజు (వడమలపేట) :— ఫైనాన్స్ మినిస్టర్ గారి reply నేడా? రేపా?

మిస్టర్ స్పీకర్ :— అంతా ఇవాళే.

GENERAL DISCUSSION ON THE BUDGET FOR THE YEAR 1960-61

*డాక్టర్ ఆర్. అమృతరామయ్య (బందరు):— అధ్యక్షా! మొట్టమొదటగా పద్మభూషణ్ బిరుదు పొందిన అధ్యక్షులవారిని (మిమ్ము) అభినందిస్తున్నాను. పిదప ఈ బడ్జెటును ప్రవేశపెట్టిన మంత్రిగారిని అభినందిస్తున్నాను. క్రొత్త పన్నులు లేకుండా వున్నందుకు, పండించే పంటలమీద రెండు వ్యాపార పన్నులు తీసివేసినందుకు,

మనం తోటలను పెంచి ఎక్కువ అభివృద్ధి చేయాలని ప్రయత్నిస్తున్నాము. నిమ్మ, బత్తాయి, నారింజ, మామిడి మొదలైన తోటలను పెంచటానికి అప్పులు కూడ ఇస్తున్నాము. అప్పులు ఇచ్చి 5, 6 సంవత్సరముల తరువాత మొట్టమొదటి వాయిదాను తీసికొంటున్నాము కాని ఇప్పుడు కొత్తగా వేసిన తోటలు ఇంకా ఫలసాయానికి రాక పూర్వమే వాటిమీద వ్యాపార పన్ను విధించటం జరుగుతున్నది అది చాలా అక్రమమైన విషయమని, అది ప్రభుత్వ విధానానికే భిన్నంగా వుందని మనవిచేస్తున్నాను ప్రభుత్వం దానిని గమనించి తగిన చర్యలు తీసికోవాలని కోరుతున్నాను.

బందరు విషయంలో - అక్కడ సముద్ర రేవు వుంది. అది చాలాకాలము నుండి ప్రసిద్ధిపొందినది. దానికి ఈ మధ్య కొంతడబ్బు కేటాయించారు. అక్కడేవో పనులు జరుగుతున్నాయని చెప్పటమే కాని concerted action గా పూర్తిగా వినియోగపడేటట్లుగా అక్కడ పనులు జరగటం లేదని మంత్రిగారి దృష్టికి తెస్తున్నాను.

ఈ నాడు ధాన్యం ధరలు విపరీతంగా పెరుగుతున్నాయి. సహజమైన inflation వల్ల, ఎక్కువ మందికి వరుమానం రావటంవల్ల, కొనగల్గిన శక్తి ఎక్కువమందిలో వుండడటం వల్ల ధరలను అరికట్టటం సాధ్యపడదు. వాటిని అరికట్టటం చాలా ముఖ్యమని, గవర్నమెంటు దానినిగురించి తగిన చర్యలు తీసుకోవాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. గత సంవత్సరం జులై, ఆగస్టు మాసాలలో అధిక వర్షాల వల్ల అక్కడి 50 వేల ఎకరాలు మునిగాయి, ఇక్కడ లక్ష ఎకరాలు మునిగాయి అనటంతోటే ఈ సంవత్సరం ఎలా పండినా ధరలు బాగా పెరుగుతాయని ఊహించటం జరిగింది అలాగే పెరిగాయి. ఎవరు అలా చేస్తున్నారో ఈ స్పెక్యులేషన్‌లో ఎవరు భాగస్వాములుగా వుంటున్నారో, ఎందుకు వుంటున్నారో పరిశీలించి ఇటువంటి స్పెక్యులేషన్ లేకుండా ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా మనవిచేస్తున్నాను.

Flood control విషయం వుంది. అధికారోత్పత్తిని మిలటరి యాక్షన్ మాదిరి చేయాలని అప్పుడప్పుడు మన నాయకులు చెబుతూ వుంటారు. అది చాలా అవసరమే. ప్రజలు కూడ ఉత్సాహంతో వున్నారు ఈనాడు చాలా మంది ఉద్యోగాలు లేకుండా ఖాళీగా వున్నారు. Flood Control కు సంబంధించిన అవసరమైన పనులు ఎవరెవరివల్ల ఎలా సాధ్యమవుతాయో ఒక పథకం వేసుకొని డబ్బు వున్నా, లేకపోయినా, మన సప్తాహాలలో ఏర్పాటుచేసే మాదిరిగా భోజనాలు పెట్టించి, వారిచేత పనులు చేయించేవిధంగా ఒక master plan వేసి పనులు జరిపిస్తే ఈ వరదలను నివారించవచ్చు. తద్వారా ప్రజలను

దుఃఖంలో నుండి తప్పించ గల్గుతామని నేను మనవిచేస్తున్నాను. క్రిందటి సంవత్సరం 62 లక్షల టన్నులు పండిందని, ఈ సంవత్సరం 72 లక్షల టన్నులు ధాన్యం పండిందని చెప్పారు. కాని పంటలుపోయిన చోట్లలో శిస్తు వసూలు చేయటం పుండు మీద పుల్లపొడిచినట్లుగా వుంటుంది కనుక అలా చేయకూడదని చెబుతున్నాను. రావలసిన గ్రాసం కూడా రాకుండా పోతున్నది కనుక క్రాప్ ఇన్సూరెన్సును ఏర్పాటుచేసి, రైతులకు న్యాయం కలుగచేయాలి. అధిక వర్షాలవల్ల నదులకు వరదరాకుండా నదిగట్లను పెంచటమే గాక నదులు సముద్రంలోనికిపోయే మార్గాలను బాగా వెడల్పు, లోతుచేసి వాటి ఉధృతాన్ని తగ్గించాలని మనవిచేస్తున్నాను.

ఈ సంవత్సరము ఒక పని చేస్తామని ప్రభుత్వము మాట ఇస్తుంది. చేయటానికి కొన్ని కొన్ని భోగట్టాలు చెబుతారు. కాని తీరా సంవత్సరము పూర్తి అయ్యేటప్పటికి ఆ పని జరిగిఉండదు. ఉదాహరణకు మల్లవోలు చానల్ ఒకటి ఉన్నది. దానికి రెండులక్షల యాభై వేలు అంచనా వేశారు. ఆ కాలవ ఆరువేల ఎకరాలకు నీరు యిస్తుంది. అందులో అది క్రొత్తగా రెండు బ్లాకులుగా సప్లయి చేస్తుంది. ఇది అంతా వస్తుందని, పనులు జరుగుతాయని నమ్మకముతో దానిక్రింద దాళవ పంట పండించే ఏర్పాటు చేయలేదు. కాని తీరా చూస్తే ఆ పంటపండించటానికే అసలు శాంక్షను కాలేదు. ఆ పని ప్రారంభించటానికి అవకాశమే లేనట్లుగా తోస్తుంది. కారణము ఏమిటంటే, ఈ పద్ధతివల్ల ఆ పండించే భూమిలో ఎకరము ఒకటింటికి పదిబస్తాలు చొప్పున పండించినప్పటికినీ ఈ అయిదారు వేల ఎకరాలలో ఈ కొద్దిపంట పండించడముకంటే, ఆ కాలవ శాంక్షను యివ్వడము మంచిది. ఈ పనులలో ఆలస్యము జరగటానికి కారణము ఒకటి కనబడుతున్నది. Departments మధ్య, Officers మధ్య coordination ఉన్నట్లు లేదు. ఈ విషయము మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఈ విషయము ప్రభుత్వము గమనిస్తే ఈ కార్యక్రమములు త్వరలో జరుగుతాయని, ఆ coordination తో పనిచేసేటట్లు చేయాలి. ఎక్కువ ప్రయోజనము ఉంటుందని నా అభిప్రాయము. అందుకోసము Departmental Heads, మంత్రులు, ప్రతినిధులు, ఉద్యోగస్థులు అందరినీ చేర్చి, ఒక Conference జరిపి, పనులు సక్రమంగా ఎట్లా చేయాలో, అవి అన్నీ ఆలోచించడము మంచిది. ఇలాంటి coordination లేకుండా కోట్లకొలది, లక్షలకొలది డబ్బు వ్యయముచేసినను ప్రయోజనము లేదు. గతములో ఉన్న ఆఫీసర్లకు పని బాగా తెలిసి ఉంటున్నది. వారు నడచిన వరవడిలో ఈ క్రొత్తగా వచ్చిన అధికార్లు నడుస్తున్నట్లు లేదు. క్రొత్త వరవడి అవలంబిస్తున్నారు. పాత వరవడినుంచి మారి క్రొత్త వరవడిలో పనులు జరగడమువల్ల inertia ఏర్పడుతున్నది. దానిని పోగొట్టి అధికార్లను కార్యోన్ముఖులుగ చేయటానికి ప్రభుత్వము చర్యతీసుకోవాలి.

లోగడ Supplementary Demands సందర్భములో ధరలు పెరిగిపోతున్నవని మిత్రులు చెప్పారు. ధరలు పెరుగుతున్నమాట నిజమే. ధరలు పెరగడమువల్ల ఉద్యోగస్థులకు యిస్తున్న జీతాలు చాలక ఎక్కువగ యివ్వమని కోరుతున్నారు. జీతాలు యిప్పటికి మూడు మాసముల క్రిందట పెంచారు జీతాలు పెరిగినవని సంతోషము వారికి లేదు. నానాటికి ధరలు పెరుగుతూ పోతున్నవి గనుక, వారికి జీతాలు కూడ సరిపోయే అవకాశము యిక ముందు కూడ ఉండదు మరల జీతాలు పెంచమని ఆందోళనచేస్తారు. ఉద్యోగాలు ఉన్నవారికి జీతాలు పెంచుతారు సరే. లేనివారి సంగతి ఏమిటి? వారికి ఇప్పుడు తినే తిండి కూడ దొరకదేమోనన్న అనుమానము పడవలసి వస్తున్నది. ప్రభుత్వము ఏమి చేయదలచుకున్నదో అర్థము కావడము లేదు. అందువల్ల పెద్ద employers గా ఉన్న ప్రభుత్వం గాని Insurance Companies గాని Insurance Corporation గాని, లేక ఇతర సంస్థలుగాని వారికి సంబంధించిన staff వగైరాలకు ధాన్యము పంటల కాలములో సేకరించి సప్లయి చేసేటట్లయితే, ఈ జీతాలు పెంచే బెడద తగ్గిపోతుంది. పంటలు పండేకాలములో ఆహారధాన్యాదులను సేకరించేటట్లయితే, చాలా తక్కువ ధరలకు దొరకగలవు అది ఉభయత్రా మంచిదని సలహా యిస్తున్నాను ప్రభుత్వము ఈ సూచన అంగీకరిస్తారని ఆశిస్తూ, విరమిస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- సభ్యులకు యీ general discussion మీద మాట్లాడడము ఇంతటితో ముగించదలచాను. ఇందులో సభ్యులకు కొంతమందికి chance వచ్చియుండకపోవచ్చు. రేపు, ఎల్లుండి Heads of States, Ministers అనే subject మీద demand వస్తుంది. అందులో కూడ ఇవే విషయాలు వస్తాయి. Chance రానివారికి అందులో ఇవ్వటానికి ప్రయత్నిస్తాను. Chance అనేది అందరికీ దొరకటానికి వీలుండదు. ఏదో, ఒక్కొక్క పార్టీ తరఫున Leaders మాట్లాడుతారు గనుక, అందులో ఉన్న సభ్యులందరికీ chance దొరకటము కష్టము. Chance రాలేదు అనుకోగూడదు. మనము Central Parliament లోని పద్ధతి ప్రకారమే పోతున్నాము. మొన్న ఈ మధ్యన శ్రీ అనంతశయనము అయ్యంగారితో మాట్లాడుతూ ఉండగా ఈ సంగతి వచ్చింది. Chances ఎట్లా ఇస్తున్నారని అడిగారు. నేను "ఇట్లా యిస్తున్నా"నని చెబితే, వారు "అబ్బో అంత మందికి chance ఇస్తున్నారా! మా పార్లమెంటులో ఒక్కొక్క మెంబరుకు సంవత్సరము, రెండు సంవత్సరాలదాకా chance దొరకనే దొరకదు", అని అన్నారు. ఇక్కడ ఇంతమందికి chance ఇస్తున్నాము అని అంటే వారు ఎంతో ఆశ్చర్యపడ్డారు. కాబట్టి అందరికీ chance రావాలంటే కుదరదు. అక్కడ ఎట్లా ఉన్నను, మన పద్ధతి ప్రకారము మనము పోదాము. రేపు, ఎల్లుండి discussion లో ఇప్పుడు chance రానివారికి ఇవ్వటానికి ప్రయత్నిస్తాను. కాబట్టి ఈ సంగతి

జ్ఞాపకము పెట్టుకోండి. ఇప్పుడు గంటో, అరగంటో ఒక్కొక్క పార్టీ లీడరు మాట్లాడుతారు ముందు Leader of the Communist Party మాట్లాడుతారు అందులో ఎవరైనా సరే ఆ పార్టీ తరఫున మాట్లాడవచ్చు—కాబట్టి ఈ విషయము మీకు తెలియజేస్తున్నాను.

*శ్రీ ఎన్. వి. వంగల్ రాయ నాయుడు (వెపంజరి) :- మా పార్టీతరపున నేను మాట్లాడుతున్నాను. మంత్రిగారికి రెండుగంటలు జవాబు చెప్పటానికి ఇస్తున్నారు. మాకు ఏదీ లేదని అంటున్నారు గనుక వారికి ఇచ్చే రెండుగంటలలో ఒక అరగంట అయినా మాకు ఇవ్వండి

మిస్టర్ స్పీకర్ :— ఆ విషయమును గురించి మీ పార్టీ మీటింగులో మాట్లాడుకోండి, ఆ సంగతి ఇక్కడ చెబితే ప్రయోజనము లేదు.

*శ్రీ జె. బి. ముత్యాలరావు (గన్నేవు-రిజర్వుడు) .— అధ్యక్షా, ఇక్కడ సభలో కాంగ్రెసు పార్టీ అని, కమ్యూనిస్టు పార్టీ అని, స్వతంత్ర పార్టీ అని, ఈ విధముగ ఉన్నవి. అందులో మా కాంగ్రెసు పార్టీ చాలా పెద్ద పార్టీ అందువల్ల పార్టీ మెంబర్లను బట్టి 3/4, 1/4 ఈ proportion లో chances ఇవ్వకూడదా ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :- మీ suggestion మీద నేను guide కాను.

శ్రీ జె. బి. ముత్యాలరావు:- పోనీ, మా పార్టీ మెజారిటీ ప్రకారమే అయినా ఇవ్వండి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— Majority విషయము ఇక్కడ చెప్పకండి ఆ విషయము, మీకు కావాలంటే, Business Committee లో ఆలోచిస్తాము. అనవసరపు గల్లంతు చేయకండి. If you are the whip, I tell you should not say all that. అంతకంటే ఏమిచేయటానికినీ వీలు కాదు. Now, the Deputy Leader of the Communist Party will speak—

*శ్రీ జి ఎల్లమందారెడ్డి (కనిగిరి) :— అధ్యక్షా, ఆర్థికమంత్రి గారు ప్రవేశ పెట్టిన 1960—61వ సంవత్సరపు బడ్జటు మీద మొత్తము అయిదు రోజులు చర్చ జరిగింది. ఈ బడ్జటును గురించి గౌ॥ సభ్యులు అనేకమైనటువంటి సమస్యలమీద విమర్శలు, సూచనలు మీ దృష్టికి తీసుకొని వచ్చారు. సభ్యులుచేసిన విమర్శల గురించి మంత్రిగారు ఇప్పుడే రెండు గంటల సేపు మాట్లాడుతారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- కాంగ్రెసు పార్టీ whip కు మనవి చేసేది ఏమిటంటే మీపార్టీ సభ్యులను ఇక్కడ సభలో quorum ఉండేటట్లు కూర్చోమనండి లేకపోతే చిక్కులు వస్తాయి. You are responsible for that. That is all.

*శ్రీ జి. ఎల్లమందారెడ్డి :— అందువల్ల గౌ॥ సభ్యులు చేసిన విమర్శలు, సూచనలు గుర్తించి వాటికి సూటిగా సమాధానము చెప్పాలని అంటున్నాను. ఎందుకంటే, ఈ బడ్జెటు ఇదివరకు మాదిరిగానే, సాధారణమైనది కాదు. ద్వితీయ పంచవర్ష ప్రణాళిక కాలములో ఇప్పటికి నాలుగు సంవత్సరములు గడిచినవి. ఇప్పుడు మనము అయిదవ సంవత్సరము ప్రారంభించబోతున్నాము. ఈ ప్రణాళిక క్రింద కార్యక్రమములు గత నాలుగు సంవత్సరములలో కూడ ఎంతవరకు నెరవేరినవి, ఏ ఆశయములతో ఆ ప్రణాళికను అమలుజరుపుతున్నామో, అవి అన్నీ సాధించగలిగామా, అనేటటువంటివి ప్రధానమైన విషయములు.

(*Sri P. V. Narasimha Rao* in the Chair)

వీటిలో ఖర్చు ఒక దానికి ఎక్కువ ఉండవచ్చు. ఇంకొక దానికి తక్కువ ఉండవచ్చు. కాని మొత్తము మీద చూస్తే ఈ ద్వితీయ పంచవర్ష ప్రణాళికను మన రాష్ట్రములో అమలు జరిపినప్పుడు, ప్రణాళికా వేత్తలు నిర్ణయించిన ప్రకారము నెరవేరినవా అనేది ప్రధానమైన సమస్య. దీనికి మంత్రిగారు సమాధానము చెప్పవలసి ఉంటుంది. ఈ విషయమును గురించి నేను ప్రతి సంవత్సరము చెబుతూనే వస్తున్నాను. గత సంవత్సరములలో బడ్జెటుమీద చర్చించడము, ప్యాసు కావడము అంతా 20 దినములు తీసుకునేవారము. చర్చ అంతా అయిన తరువాత బడ్జెటు మొత్తము మీద ఏ విధముగ అమలు జరుపబడతాయో అది అంతా ఆర్థిక మంత్రిగారు విపులముగ తెలియజేసేవారు. అందులో కేటాయించబడిన సొమ్మును ఏ ఏ విధముగ ఖర్చు చేయబోతారు, దుబారా లేకుండా అందుకు క్రిందటి సంవత్సరములో సక్రమంగా ఖర్చు చేయబడినదా లేదా అనే విషయములు ఈ ఎసెంబ్లీ ఎదుట విపులముగ చెప్పేవారు. రాను రాను పరిస్థితులు చూస్తే ఈ బడ్జెటు పర్యవేక్షణ ఎసెంబ్లీ ఎదుట చాలా భాగము తగ్గిపోతున్నదని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. వి. చంగల్‌రాయ నాయుడు :— అధ్యక్షా, సభలో quorum ఉన్నట్లు లేదండి.

డెంపొరరీ చేర్మన్ (శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు) :— ఉన్నదండి.

శ్రీ జి ఎల్లమందారెడ్డి :— వాటిమీద సరియైన చర్చ జరగడానికి కూడా అవకాశం లేదు. అవి కేవలం పాతవి అయిపోతున్నవి అన్న మాట. ఇదివరకు సుందరయ్యగారు చెప్పినట్లుగా, ప్రభుత్వము వారు అనేక సందర్భాలలో స్కీములను తారుమారు చేయడమే కాకుండా, కొన్నిటికి ఎక్కువ ఖర్చు పెట్టడము కొన్నిటికి తక్కువ ఖర్చు పెట్టడము, irregular గా ఇష్టం వచ్చినట్లు ఖర్చు పెట్టడము, ఇటువంటి అనేక విషయాలు Accounts Committee వారు తీసుకు

వచ్చారు. ఆ figures అన్నీ దురదృష్ట వశాత్తు చాలా ఆలస్యంగా రావడం మూలాన అవి కేవలం పాతవి అయిపోతున్నందున, వాటిమీద మన సభవారు నిర్దిష్టంగా ఖచ్చితంగా చర్చించి, వారి అభిప్రాయం తెలియజేయడానికి కష్టంగా యుంటుంది. ఈ రోజున 1956-57 Accounts చూచినట్లయితే, వాటిలో ఇలాంటివి చాలా విషయాలు Audit Commission వారు point out చేశారు. తరువాత వాటిని ప్రభుత్వము ఏ రకంగా rectify చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తుందో, ఏ సందర్భములో కూడా, దానికి సంబంధించినటువంటి సమాచారము మనకు లభించడం లేదు ఈనాడు కోట్లకొలది రూపాయలు ఖర్చు పెట్టడం గురించి ఈ రకంగా నెలరోజులు చర్చించిన తరువాత, వివిధ శాఖలలో ఏరకంగా ఖర్చు పెడుతున్నారు అనే విషయాలు ఈ Accounts Committee చూడడం ఆలస్యం కాకుండా, ఆ తరువాత వాటిమీద సక్రమమైన చర్య తీసుకొనడానికి ప్రభుత్వము ఒక సక్రమమైన పద్ధతి evolve చేస్తే తప్ప, ఈ సభవారు వాటిని సరిగ్గా check up చేయడానికి అవకాశం ఉండదని మనవిచేస్తున్నాను. ఉదాహరణకు 1956-57 Accounts గనుక చూచినట్లయితే, అనేక irregularities కనపడుతున్నాయి. Tenders ఎక్కువ మొత్తానికి వచ్చినటువంటివి వదలిపెట్టి తక్కువ మొత్తానికి వచ్చిన tenders కు ఇవ్వడము, irrigation విషయంలో గాని, P.W.D. విషయంలో గాని, అనేక సందర్భాలలో wastage చేసినటువంటి విషయాలు, ఇంకా ఇతర irregularities అనేకం చూపించారు. ఇక్కడ ఆ వివరాలన్నీ చెప్పదలచుకోలేదు. కాని ముఖ్యంగా వాటిమీద మన House ద్వారా ఖచ్చితమైన supervision ఉండే విధంగా ఒక విధానాన్ని ఏర్పాటు చేయవలసిందని మాత్రము మనవిచేస్తున్నాను.

ఇక, planning విషయం చూచినప్పుడు, దాంట్లో physicalachievements ముఖ్యమైన విషయమనేది వేరే చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. కాని మనము డబ్బు ఖర్చుపెట్టే విధానము మాత్రము సరియైనదిగా కన్పడడం లేదు. మొట్ట మొదటి 9 నెలల కాలములో డబ్బు చాలా తక్కువగా, సగమో, లేక ఇంకా తక్కువగానో ఖర్చుపెట్టడం, ఆఖరు మూడో నెలలో మిగతా సగము తొందర తొందరగా ఖర్చుపెట్టడం జరుగుతూ ఉంది ఈ విధంగా వివిధస్కీములు అమలు పెట్టడంలో సక్రమంగా డబ్బు ఖర్చుపెట్టక చాలా ఇబ్బందులు తేడాలు వస్తున్నాయన్న విషయం అందరికీ తెలిసినదే. కనుక 1956-57, 1957-58, 1958-59, 1959-60 సంవత్సరాలలో మన అనుభవాలను తీసుకొని స్కీములన్నింటికి ఒక క్రమమైన పద్ధతిలో డబ్బు ఖర్చుపెట్టేటటువంటి విధానము ఏర్పాటుచేస్తే మంచిది. ఇప్పుడు జరుగుతున్నట్లు, మొదటి 9 నెలవరకు 25 percent, 30 percent మాత్రమే డబ్బు ఖర్చుపెట్టి, మిగతా మొత్తమంతా ఆఖరు 3 నెలల్లో తొందర

తొందరగా ఖర్చుపెట్టినట్లయితే, చాలా దుబారా, చాలా wastage అవడానికి అవకాశం ఉంటుంది. Plan ప్రకారం ఆ స్కీములు జరగడానికి వీలులేదని మనవి చేస్తున్నాను. ఉదాహరణకు 1959-60 లెక్కలు చూచినట్లయితే, Agriculture క్రింద 10 కోట్లు, 48 లక్షలు allotment ఉంటే, ఆరునెలలక్కు వారు అందులో 26.2 percent మాత్రమే ఖర్చుపెట్టారు. Minor Irrigation కు సంబంధించి 175 లక్షలు allotment ఉంటే, 47.46 లక్షలు మాత్రమే అంటె 27 1 percent మాత్రమే 6 నెలలవరకు, ఖర్చుపెట్టారు. అదేవిధంగా Milk, dairy farming లో 1.1 percent మాత్రమే ఖర్చుపెట్టారు. Cooperative marketing లో 8.4 percent మాత్రమే ఖర్చుపెట్టారు. అదేరకంగా Public Health లో 12.2 percent మాత్రమే ఖర్చుపెట్టారు. Social Welfare లో 8.2 percent మాత్రం ఖర్చుపెట్టారు. తొమ్మిదినెలలవరకు ఎంతఖర్చుపెట్టారనిచూస్తే, Irrigation క్రింద 57.8 percent, Industries క్రింద 37.6 percent, Transport క్రింద 40.8 Percent, Social Welfare క్రింద 49 9 percent, మొత్తము 50 7 percent వరకు మాత్రమే 9 నెలలవరకు ఖర్చుపెట్టారు. అంటే మిగతా సగము ఆఖరు 3 నెలలలో ఖర్చుపెట్టేదానికి అవకాశం ఉన్నదన్నమాట. ఈవిధంగా ఈ సంవత్సరం మాత్రమే జరిగింది కాదు. గత సంవత్సరం అంటే 1958-59 సంవత్సరం figures చూచినప్పటికినీ, ఆ సంవత్సరంలో 9 నెలలవరకు 49.4 percent మాత్రం ఖర్చు పెట్టారు. ఈ విధంగా మొదట 9 నెలల్లో సగము ఖర్చుపెడుతూ, మిగతా సగము ఆఖరు 3 నెలల్లో ఖర్చుపెట్టడంద్వారా, ఆ డబ్బు సక్రమంగా ఖర్చుపెట్టకపోవడం జరుగుతుందని Statistical Department వారు కూడా comment చేసుకొన్నారు. దాని విషయము ప్రభుత్వము ఇంతవరకు జాగ్రత్త తీసుకొన్నట్లు కన్పడడంలేదు. అయితే సంవత్సరం ప్రారంభంలో డబ్బు ఖర్చుపెట్టడం కష్టమని, ఖర్చు కాదని చాలామంది చెప్పవచ్చు. కాని ఆ సమాధానం ఏ మాత్రం సరియైనది కాదని మనవిచేస్తున్నాను. అనేకమైనటువంటి పెద్ద పెద్ద ప్రాజెక్టులు, Multi-purpose projects, medium size projects, 4, 5 సంవత్సరములనుంచి continue అవుతున్నటువంటివి ఉన్నాయి. వాటిని ఈరోజు క్రొత్తగా ప్రారంభించడంలేదు. కనుక సంవత్సరం మొదట్లో ఖర్చుపెట్టడానికి కాదు అని చెప్పడం సరియైనది కాదు. సక్రమమైనటువంటి plan వ్యవహారం లేకపోవడంవల్లనే ఆ విధంగా జరుగుతుంది. ఆఖరి మూడునెలల్లో financial target పూర్తికావలెననే ఆదుర్దాతో ఖర్చుపెట్టడంవల్ల అనేకమైన ఇబ్బందులు ఆచరణలో జరుగుతున్నాయి. జిల్లాలోగాని, తాలూకాలోగాని విషయాలు తీసుకొన్నట్లయితే, ఆ check measurements సరిగా చేయకుండా, bills సరిగా లేకుండా, అనేక సందర్భాలలో పనులు సక్రమంగా జరగకుండా ఉండే విషయం అందరికీ తెలిసినదే. అందు

వల్ల ఖర్చుపెట్టడంలో కూడా, ఒక క్రమమైన పద్ధతిలో ఖర్చుపెట్టవలసిన అవసరం ఉన్నదని నేను మనవిచేస్తున్నాను. Financial targets ప్రకారం ఖర్చుపెట్టడం ఒకటే మనకు ప్రధానమైన విషయం కాదు. అది కూడా ఒక ముఖ్యమైన అంశముగా నేను మనవిచేస్తున్నాను. దానితోపాటు, డబ్బు ఖర్చుపెట్టిన తరువాత physical targets కూడా మనము సక్రమంగా సాధించామా లేదా అనేది మనము ప్రధానంగా చూడవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఆరకంగా చూచినప్పుడు, irrigation విషయంలోగాని, వ్యవసాయం విషయంలోగాని, industries విషయంలోగాని education విషయంలోగాని మనకు తృప్తికరమైనటువంటి achievements జరగలేదని నేను మనవిచేస్తున్నాను. అయితే, వాటి వివరాలు demands వచ్చినప్పుడు, మనవిచేస్తాను. ఆరకంగానె ఈవేళ irrigation potentiality కొన్ని లక్షల ఎకరాలకు ఉన్నప్పుడు, దాంట్లో సాగుచేయడం 50 percent లేక 30 percent మాత్రమే జరుగుతున్నది. అదేరకంగా agriculture కు సంబంధించినంతవరకు, bulldozers విషయంలోగాని, localization విషయంలోగాని, land reclamation విషయంలోగాని, అనేక సందర్భాలలో schemes 30 percent, 40 percent, 50 percent వరకే జరిగినవి. ఈ demands వచ్చినప్పుడు ఆ వివరాలన్నీ దొరుకుతాయి.

(At this stage, the proceedings were stopped for a few seconds for want of quorum and the bell was rung).

అందువల్ల మనం జాగ్రత్తగా అంచనాలు వేయవలసియున్నది. అయితే దురదృష్టవశాత్తు, మన Planning కు సంబంధించి statistical department వారు తయారు చేసినటువంటి లెక్కలు, 1958 సంవత్సరానికి సంబంధించినవి తప్ప, 1959, 1960 సంవత్సరాలవి ఇంతవరకు కూడా అచ్చుగాక బయటికి రాలేదు. ఇది మన planning లో చాలా లోపమైన విషయం. మన planning కు సంబంధించినటువంటి statistics ఎప్పటికప్పుడు తప్పనిసరిగా అందినప్పుడే ప్రభుత్వము గాని, ప్రజలుగాని, ప్రతిపక్షము గాని సరియైనటువంటి అంచనా వేసి దాని మీద ఆలోచించడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఆ రకంగా లేకపోవడం మూలంగా ఈ figures చాలావరకు మనకు అందకుండా ఉండే పరిస్థితి ఈనాడు ఏర్పడిందన్నమాట.

ఇకపోతే, రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో, ఈ 4 సంవత్సరముల కాలములో మనము సాధించినది ఏమిటి అని మనము ఈ బడ్జెట్ సందర్భములో తప్పనిసరిగా అంచనా వేసుకోవలసిన పరిస్థితి ఉన్నది. రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో చెప్పిన 3, 4 ముఖ్యమైన అంశాలు కూడా ఏమాత్రము అమలు జరగలేదని నేను మనవిచేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా ఈ రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికా కాలములో మన దేశాన్ని పారిశ్రామికంగా చేయవలెనన్నది ముఖ్యమైన అంశము. అందులోనే

పెద్దపెద్ద ఫారిపరిశ్రమలు కూడా పెట్టవలెననే విషయం ఉన్నది. కాని మన రాష్ట్రములో ఫారిపరిశ్రమలు లేకపోవచ్చు. మొత్తంమీద దేశంలో ఎక్కడో ఒక చోట ఉండవచ్చు. కాని పారిశ్రామికంగా చూచినపుడు, మన రాష్ట్రము చాలా వెనుకబడి ఉన్నది. ఈ 4 సంవత్సరాల కాలములో ప్రభుత్వము దానికి సంబంధించినటువంటి విషయాలు ఏమాత్రము సాధించలేకపోయింది. అందులో major industries కొరకు allot చేసిన మొత్తాన్ని కూడా మనకు foreign exchange లేదు, అదిలేదు, ఇదిలేదు అని ఆ కేటాయించినటువంటి కొద్ది మొత్తములో 25 percent, 30 percent కూడా మనము, ఖర్చు పెట్టలేనటువంటి పరిస్థితులలో ఉన్నాము అంటే నిజంగా అది చాలా విచారకరమైన విషయము. ఎందువల్లనంటె, పరిశ్రమల ద్వారా మన రాష్ట్రము యొక్క ఆదాయము అన్ని రాష్ట్రములకంటె చాలా తక్కువ వస్తుంది. ఈ సందర్భంలోనే మన planning శాఖామంత్రిగారు మన పరిశ్రమలకు కేటాయించిన మొత్తము, ఇతర రాష్ట్రముల మొత్తములతో పోల్చి చూచుకొంటే చాలా తక్కువని ఇది వెనుకబడినప్రాంతము అయినప్పటికినీ, కేటాయింపులో మనకు చాలాఅన్యాయం జరుగుతున్నదనే విషయం వారు చెప్పారు. కేంద్రము మీద వొత్తిడి చేసినంత మాత్రాన మనబాధ్యత తీరిపోదు. పారిశ్రామికంగా మన రాష్ట్రం చాలా వెనుకబడి ఉన్నప్పటికినీ, మనకు ఇచ్చినవి, 4 పరిశ్రమలుకూడా సక్రమంగా నడవడంలేదు. మనకు కేటాయించిన డబ్బుకూడా సక్రమంగా ఖర్చు పెట్టడం లేదు. ఈ రోజు మన industrial production యొక్క value గనుక చూచినట్లయితే కేవలం సంవత్సరం ఒకటింటికి 2-4 percent మాత్రం జరిగిందని తెలుతుందన్నమాట. 1955-56 సం॥ లో రు. 21 కోట్ల 88.3 లక్షలు ఉంటే 1958-59 నాటికి industrial production gross value రు. 23 కోట్ల 60 లక్షలు అయితే మొత్తము 3 సంవత్సరములలో ప్రతి సంవత్సరం 4% మాత్రమే అయినది. ఇది కూడ ప్రైవేటు ఇండస్ట్రీస్, - చిన్న చిన్న బట్టల మిల్లులు, జిన్నింగ్ మిల్సు, రైస్ ఫ్యాక్టరీస్, ఇవన్నీ కలుపుకొని లెక్క వేసినా మన రాష్ట్రములో సంవత్సరానికి national income ఇండస్ట్రీస్ ద్వారా 2.4% వచ్చినదంటే మనము పారిశ్రామికంగా ఎంత వెనకపడి ఉన్నామో తెలుసుకోవాలి. దీనినిబట్టి ప్రణాళికలో సాధించదలచిన ముఖ్యాంశము విఫలమైనదని చెప్పకతప్పదు.

తరువాత ప్రణాళికలో ఇంకొక ముఖ్యమైన అంశము "Sizeable increase in national income so as to raise the level of the living conditions in the country" అని చెప్పారు. ప్రణాళికా సంఘము వారు గాని, ప్రణాళిక డిపార్టుమెంటువారు గాని, ప్రభుత్వము గాని, ప్రణాళికను రెవ్యూ చేసినప్పుడు, ఎంత డబ్బు ఖర్చుపెట్టినామనేది కాకుండ ముఖ్యముగా ఈ

నాలుగు అంశములు ఏరకంగా సాధించినామో చెప్పుటకు పూనుకొనుటలేదు. అది చెబితేనే, ప్రణాళిక ద్వారా దేశాన్ని ఏవిధంగా ముందుకు తీసుకుపోతున్నామో అర్థము అవుతుంది.

ముఖ్యంగా జాతీయాదాయం పెరగాలన్నారు కేవలం 7% మాత్రమే మన జాతీయాదాయం పెరిగింది. అయితే ఇది ఈ రోజున తినడానికి తిండిలేకుండా ఉన్నటువంటివారిని కూడా కలుపుకొని లెక్క కట్టితేనే 7% వచ్చింది అయిదు సంవత్సరములలో జాతీయదాయం 25%కు పెరగాలనుకుంటే నాలుగు సంవత్సరములలో 7%కు మాత్రమే పెరిగింది. అంటే ఇందులో మనము పూర్తిగా విఫలమైనామని చెప్పక తప్పదు.

దేశంలో ఉద్యోగ అవకాశాలు పెంచి, నిరుద్యోగమును తొలగించాలనేది కూడ ప్లానులోని ప్రధానాంశము. ఈనాడు దేశంలో నిరుద్యోగం ఏమీ తగ్గలేదు చదువుకొన్నవారు, skilled workers, unskilled workers గాక వ్యవసాయం మీద ఆధారపడియున్నవారు నూటికి 40 మంది నిరుద్యోగులుగా ఉన్నట్లు లెక్కవేసి సుందరయ్య గారు చెప్పారు. ఆ అంకెలు కాకుండా ప్రభుత్వం వారి Employment Exchange ప్రచురించిన లెక్కలను తీసుకొని కనీసం ఈ విషయంలో ఎంత తక్కువ సాధించామో మనవిచేస్తాను

1958 సం॥లో 1 లక్ష 40 వేల మంది మొత్తం రిజిస్టరు చేసుకుంటే 14 వేల మందికి మాత్రమే ఉద్యోగాలు దొరికాయి. అంటే 10% కి దొరికినవి. 1959 సం॥లో 1,71,931 మంది రిజిస్టరు చేసుకుంటే 18,950 మందికి అనగా 10.5% కి మాత్రమే ఉద్యోగాలు దొరికినవి. ఇవి కేవలము చదువుకొన్నవారు, skilled labour, Employment Exchange ద్వారా వచ్చిన ఉద్యోగాలు మాత్రమే. మనము ప్రణాళికలో అంచనాలు చాల జాగ్రత్తగా వేసుకోవాలి. ప్రణాళికలు సాధించినామని చెప్పినప్పుడు ఎన్ని లక్ష్యాలు సాధించినాము, ప్రణాళికలో చెప్పిన ముఖ్యాంశాలు సాధించుటకు ఎంత కృషి చేశాము ? ఎంతవరకు సాధించాము అనేది కూడా మనం పరిశీలించాలి. ఈ సందర్భంలో అంకెలు చూచినప్పుడు 10% సాధించగలిగామనే విషయం స్పష్టంగా కనపడుతోంది. అందువలన ఈ విషయములో కూడ మన ప్రభుత్వము విఫలమైనదని చెప్పకతప్పదు.

తరువాత దేశంలో "లేని వర్గాలు", "ఉన్న వర్గాలు", మధ్య ఉన్న గండిని సాధ్యమైనంతవరకు తగ్గించి క్రింద ఉన్నవారిని పైకి లేవనెత్తాలని ప్రణాళిక-ఉద్దేశము. ఆదాయం పెంచాలనే ముఖ్యాంశము ప్లానులో ఉన్నది. కాని నాలుగు సంవత్సరముల తరువాత ఖరీజు వేసి చూస్తే పేదప్రజల ఆదాయం పడిపోయిందని తెలుస్తోంది. మనం రాష్ట్రంలో ఆదాయం పెరిగిందా అంటే అది

ఉన్నత వర్గాలలోను, భూస్వాములలోను, పారిశ్రామిక వేత్తలలోను పెరిగింది గాని, సాధారణ ప్రజానీకం ఆదాయం పెరగలేదు సరికదా, దిగజారిపోయిందనే విషయం స్పష్టంగా కనబడుతోంది. ప్రణాళికలో ఈ లోపాన్ని అందరూ జాగ్రత్తగా పరిశీలించాలి. ఎన్నియో ప్రాజెక్ట్సు కట్టుతున్నామనేది వేరే విషయం. ప్రణాళికా కాలములో ముఖ్యంగా పేదప్రజల వ్యక్తి ఆదాయం కొంత వరకైనా పైకి తీసుకురాగలిగామా అనేది చూస్తే సఫలముకాలేదు సరికదా, ఉన్నవారి ఆదాయం మరింత ఎక్కువై లేనివారి పరిస్థితి రోజురోజుకూ దిగజారి పోతున్నదని తెలుస్తోంది. దీనికి మంత్రిగారు సమాధానము చెప్పవచ్చును. మధ్యతరగతి ఉద్యోగస్థుల జీతాలు పెంచామని, కార్మికుల జీతాలు పెంచామని, చెప్పవచ్చును. ప్రాజెక్ట్సులో ఉన్న కార్మికుల జీతాలు పెరిగి యుండవచ్చును. 1956—57 లో రు. 40, రు. 50,లు జీతము ఉంటే ఈనాడు రు. 60/—ల వరకు పెరిగి యుండవచ్చును. కాని ఈ రోజున కార్మికునకు ఆదాయం పడిపోయింది. అన్ని వస్తువుల ధరలు పెరిగిపోయినవి. అటువంటప్పుడు వారికి కొద్దిగా వారి జీతాలు పెరిగినంత మాత్రాన వారి ఆదాయం పెరిగినదని చెప్పుటకు వీలులేదు. వారి నిత్యజీవితావసర వస్తువుల ధరలు పెరిగినందున కొనుగోలు శక్తి తగ్గి పోయింది. కనుక practical గా చూస్తే వారికి జీతాలు పెరిగినందువలన లాభం కలిగిందని చెప్పుటకు వీలు లేదు. నూటికి 60,70, మంది ఉన్న వ్యవసాయ కార్మికులు, పేద ప్రజలు కష్టజీవుల పరిస్థితి ఏమీ మెరుగు కాలేదు సరికదా, వారి ఆదాయం దిగజారిపోయిందని, వారిలో నిరుత్సాహం ఏర్పడిందని మనవిచేయక తప్పదు. ముఖ్యంగా మన ప్రణాళికల్లో సాధిస్తామని చెప్పిన నాలుగయిదు అంశాలలో ఏ ఒక్కటి కూడ సాధించలేకపోయారని చెప్పవచ్చును. ధరలు చూస్తే - Cost of Living Index 1955 లో 387 పాయింట్సు ఉంటే 59 లో 540, 1960 లో 560 వరకు పెరిగింది. కనుక మూడు నాలుగు రూపాయలు జీతం పెంచినంత మాత్రాన లాభం లేకుండా ఉన్నది. పూర్తిగా ధరలు పెరిగిపోయి నందున 1955 కు 1960 కు పోలికలేకుండా పోతోంది. ఆహార ధాన్యాల ధరలు పెరిగిన లాభం భూస్వాములకు పోతోంది. Industrialists కు ఆదాయం ఎక్కువవుతోంది. కాని కష్టపడి పనిచేసే వాని ఆదాయం పెరుగుట లేదు, పడి పోతోందని మనవిచేస్తున్నాను.

బడ్జెటు ఉపన్యాసములో ఆర్థికమంత్రిగారు కొన్ని పరిస్థితులు అంగీకరించారు. ఆహార ధాన్యాల ధరలు పెరిగినవని, నిరుద్యోగం పెరుగుతోందని, కార్మికులలో కలకలము ఉన్నదని ఒప్పుకొన్నారు— కాని ఆహార సమస్య పరిష్కారానికి మార్గాన్ని కనిపెట్టుటకు ప్రభుత్వము ముందడుగు వేయుటలేదు. ఈ బడ్జెటు చర్చల సందర్భములో గత నాలుగు రోజుల నుంచి అనేక మంది సభ్యులు

ఈ విషయాలన్నీ సభముందు పెట్టారు. చెప్పేపద్ధతిలో తేడా ఉండవచ్చు. కాంగ్రెసు సభ్యులు గాని ప్రతిపక్ష సభ్యులు గాని చెప్పినప్పుడు ఆహార సమస్య మరీ క్లిష్టమవు తున్నదని,దాని పరిష్కారానికి ప్రభుత్వము, ముందుకు రావాలని, నిరుద్యోగము పెరుగుతోందని, administration లో red-tapism, జాప్యం, విపరీతంగా పెరుగుతోందని రాష్ట్రం యొక్క మొత్తం అభిప్రాయంగా ఈ హౌసు యొక్క చర్చలలో reflect అయినదని మనవిచేస్తున్నాను— ఇవన్నీ అవకాశంగా ఆలోచించాలి

ఈ ప్రణాళికా కాలములో కష్టజీవుల ఆదాయం పెరగక పోగా tax burden నూటికి నూరుపాళ్లు పెరిగింది. 1956-57 నుంచి ఇప్పటివరకు ఈ నాలుగు సంవత్సరముల కాలములో రెవిన్యూ అంచనాలలో పన్నుల భాగము సుమారు 100 వంతుల వరకు పెరిగింది. పెరిగినప్పటికీ ఆర్థికమంత్రిగారి ఉపన్యాసములో, ఇంకా కొరత ఉన్నదని, రాబోయే కాలములో భర్తీ చేసుకొనవలసియుంటుందని చెప్పారు—అంటే —స్పష్టమైన పన్నుల ప్రతిపాదన ఉన్నట్లయితే వాటిని budget సమావేశంలో ప్రతిపాదించి ఈ విధంగా ప్రజల దృష్టికి తీసుకురావడమనే పూర్వపు సాంప్రదాయాన్ని తీసివేసి ఈ తరుగును ఏ విధంగా పూడ్చాలో ఉండేకొలది చూసుకుందామని చెప్పడం దీని యొక్క అర్థం రాబోయే కాలంలో యింకా జాస్తీగా పన్నుల భారం మనమీద పడబోతుందనేది స్పష్టమైన విషయం. ఈనాడు ఉన్నటువంటి రు. 7, 8 కోట్ల తరుగును పూడ్చాలన్నప్పుడు, ఋణాలు సక్రమంగా చేసుకోవాలన్నప్పుడు ఏదో ఒక రూపంలో పన్నుల భారం ప్రజలమీద వేయవలసి వస్తుంది Prohibition పెట్టడంవల్ల ప్రభుత్వానికి వచ్చే కోట్లకొలది రూపాయల ఆదాయం రాకుండా పోతోంది. దేశంలో త్రాగుడు తగ్గలేదు సరిగదా, యింకా అనారోగ్యకరంగా తయారు కావడం జరుగుతోంది. కాబట్టి దీనిని పునర్విచారణ చేస్తే బాగుంటుందనే భావం House లో అనేకమంది సభ్యులు చెప్పిన దానిలో స్పష్టంగా reflect అయింది ఈ విషయం మొదటినుంచీ ప్రతిపక్షం చెబుతూనే ఉన్నది. ఇప్పుడైన ఈ విషయాన్ని ప్రభుత్వంవారు తప్పనిసరిగా ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉన్నదని నేను మనవిచేస్తున్నాను. తెలంగాణాలో excise ద్వారా వచ్చే ఆదాయాన్ని చూస్తూనే ఉన్నారు. అంతకంటే రెండింతలు ఆదాయం రావడానికి వీలుఉన్న ప్రాంతాలలో అది రాకపోగా దుర్వినియోగం కావడం, లంచగొండి తనం విపరీతంగా ప్రబలిపోవడం, మత్తుపదార్థాలు విపరీతంగా త్రాగే పరిస్థితి ఏర్పడడం, మనమనుకున్న ఆశయానికి విరుద్ధంగా ఫలితాలు వచ్చిన పరిస్థితులను సభ్యులందరు కూడ చెప్పినారు. అందులో taxation ఈ నాలుగు సంవత్సరాలలో నూటికి నూరు పాళ్లు పెరిగినటువంటి పరిస్థితులలో మనం జాగ్రత్తగా ఆలోచించాల్సిన అవసరం ఉన్నదని మనవిచేస్తున్నాను. ప్రణాళికా కాలంలో పరిశ్రమల

యొక్క సమస్యలు, ముఖ్యంగా పేద ప్రజల యొక్క, మధ్యతరగతి ప్రజల యొక్క జీవిత ప్రమాణం పెరగకపోగా దరలు అధికం కావడం ద్వారా పడిపోయే పరిస్థితి ఎందుకు వచ్చింది ? ఇది కేవలం ప్రణాళికను అమలు జరపడంలో ఉండే లోపమే కాదు ఈ రోజున ఉన్న ప్రభుత్వ విధానమే యిందుకు కారణమని నేను మనవిచేస్తున్నాను మొదటినుంచీ కూడ కమ్యూనిస్టుపార్టీ ఈ విషయం చెబుతూనే ఉన్నది. ప్రణాళికను కమ్యూనిస్టుపార్టీ బలపరుస్తుంది. గాని ప్రణాళికను అమలుజరిపే విధానం ఏ మాత్రం కూడ సరిగాలేదు పన్నుల భారమంతా పేద ప్రజల మీదనే వేస్తూ రావలసినటువంటి sources అన్నీ పేద ప్రజలనుంచే రాబడుతూ, ధనికులకు సౌకర్యాలు కలిగిస్తూ ఉండడంమూలంగా మన యొక్క జాతీయ ఆదాయంలో పేదప్రజలు భాగస్వాములు కాకుండాపోయే పరిస్థితిఏర్పడింది. నాలుగు సంవత్సరాల తరువాత మన ప్రణాళికను సమీక్షచేసుకుంటున్నప్పుడు ప్రభుత్వంవారు ప్రకటించిన అంకెలరీత్యా మనకు స్పష్టంగా బోధపడుతున్నటువంటి విషయం ఏమిటంటే—వ్యవసాయ కార్మికులు, కార్మికులు, మధ్య తరగతి ఉద్యోగస్థుల, మధ్య తరగతి ప్రజలయొక్క జీవిత ప్రమాణం పెరగకపోగా పడిపోయిందని. అందువల్లనే ఈరోజు రాష్ట్రంలోను, దేశంలోను ప్రణాళిక అంటే ఒకరకంగా నిరుత్సాహ పరిస్థితి ఏర్పడిందని మనవిచేయక తప్పదు. ఇప్పటికైనా సరే పై విషయాలను తెలుసుకొని ప్రణాళికను సరిగా అమలు జరుపకుండా యిదే విధంగా ముందుకు నెట్టుకుపోయినట్లయితే కష్టజీవులకు ప్రణాళిక అంటే ఉత్సాహం లేకుండా పోయే పరిస్థితి వస్తుంది. దానివల్ల ప్రణాళికద్వారా మనం ఏ ఆశయాలను సాధించదలచుకున్నామో వాటిని సాధించడం సాధ్యం కాదు. మొదటి పంచవర్ష ప్రణాళిక అయిపోయినప్పటికీ, రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళిక ౪వ సంవత్సరంలో ఉన్నప్పటికీ రాబోయే మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికను గురించి ఆలోచిస్తున్నప్పుడు అయినా ప్రణాళిక విధానంలో ప్రణాళికకు కావలసిన resources ను కేవలం పేద ప్రజలనుంచి రాబట్టడం గాకుండా మోయగలిగినవారి మీద మోయగలిగిన బరువు వేసే పద్ధతిని అవలంబిస్తేనే తప్ప యీ ప్రణాళిక జయప్రదం కాదు. ఇది సక్రమంగా ముందుకు పోవడానికి వీలుకాదని మేము స్పష్టంగా చెబుతున్నాము అది ఈనాడు స్పష్టంగా ఋజువు అవుతున్నది. మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక గురించి అప్పుడే ప్రచారం జరుగుతున్నది. ఆర్థికశాఖ మంత్రిగారు తమ బడ్జెట్ ఉపన్యాసంలో దాని స్వభావం ఏరకంగా ఉండబోతుందో మనకు చెప్పారు. మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక 474 కోట్లవరకు ఉంటుందని చెప్పారు. 474 కోట్ల రూపాయలకు వారు ఏరకంగా అంచనా వేశారో అర్థం కావడం లేదు. మన రాష్ట్రంలో ఎంతవరకు పన్నులు, శిస్తులద్వారా రాబడుతున్నామో అంతకు రెండింతలు కేంద్రం యిస్తుందనే సిద్ధాంతం మీద ఆధారపడి ఈనాడు ప్రభుత్వం

plan ను తయారు చేస్తున్నరని మనవిచేస్తున్నాను. మొన్ననే శ్రీ సుందరయ్యగారు చెప్పారు. ప్రణాళిక 600 కోట్లు అయినా ఉండడం న్యాయం ఈ రోజు మన రాష్ట్రంలో ఉన్న resources ను బట్టిగాని, రాష్ట్రంలో ఉన్న అవకాశాలను బట్టిగాని, జనాభానుబట్టిగాని 600 కోట్ల రూపాయల ప్రణాళిక ఉంటేనేగాని మనం ముందుకు పోవడానికి ఏమాత్రం వీలుకాదని స్పష్టం అవుతున్నది. పరిశ్రమల వ్యవహారం చూసినట్లయితే ఎక్కడ ఉన్నవి అక్కడే ఉన్నవి. ఆ ఉన్నవి కూడ సక్రమంగా నిర్మించుకోడానికి వీలులేకుండా పోయింది. అందరికి లేనటువంటి foreign exchange difficulty మనకే వచ్చింది. రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో బోధన్‌లో newsprint factory వస్తుందనుకున్నాం. రాలేదు. అదేరకంగా అనేక విషయాలలో మనం అనుకున్నాం. ఆఖరుకు ఎరువుల ఫ్యాక్టరీని కూడ మనకు ఉన్నటువంటి resources లోనే పెట్టుకోవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఈ రోజు మనకు ఉన్నటువంటి resources ను బట్టి 474 కోట్లు రూపాయలు ప్రణాళికలో వేయడం ఏమాత్రం కూడ సమంజసం కాదు. నాకు తెలిసినంతవరకు మన రాష్ట్రంలో కూడ సుమారు అయిదారు వందల కోట్ల రూపాయలు కావాలి. రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో ప్రారంభించిన spillover works కు రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో పూర్తికాకుండా నిలిచి పోయిన పెద్ద పెద్ద ప్రాజక్టులకు— సుమారు 140 కోట్లవరకు కావాలి. అందువల్ల వాటిని పూర్తి చేయడానికి గాని క్రొత్తవి ప్రారంభించడానికి గాని 474 కోట్ల రూపాయలు ఏ మాత్రం కూడ సరిపోదనేది స్పష్టమైన విషయం. ఉదాహరణకు irrigation తీసుకుందాము. మన రాష్ట్రంలో జలసంపద అపారం. భూమి కూడ బాగానే ఉన్నది. అందువల్ల మన ప్రణాళికలో జాస్తిగా ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టుల మీద ఖర్చుపెడుతున్నాం. నాగార్జునసాగర్, పోచంపాడు, వంశధార తుంగభద్ర హైలెవెల్ కెనాల్, యింకా అనేక మధ్యతరగతి ప్రాజెక్టులను తీసుకున్నాం. ఇవన్నీ మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికాకాలంలో గాని పూర్తి కావు. ఎందువల్ల నంటే— అనేక ప్రాజెక్టులు ప్రారంభించి కొద్ది కొద్దిగా మనం ఖర్చుపెడుతున్నాం. "అయితే నీ ఉద్దేశ్యం డబ్బు అంతా ఒక ప్రాజెక్టుకే పెట్టి పూర్తి చేయమంటావా?" అని మంత్రిగారు అడగవచ్చు. అందుకు నేను తయారుగా లేను. ఈ పద్ధతిని అవలంబించినప్పటికీ కూడ ప్రారంభించిన ప్రాజెక్టులు సాధ్యమైనంత త్వరలో పూర్తి చేసుకోడానికి మనం జాగ్రత్తగా ఆలోచించాల్సిన అవసరం ఉన్నది. దానికి మనం ప్రయత్నం చేయాలి. మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక ఆఖరుకు గాని నాగార్జునసాగర్ మొదటి దశ పూర్తి కాదు. అప్పుడు రెండవ దశకు ఆలోచించుకోవలసిన పరిస్థితి వస్తుంది. అదేరకంగా Tungabhadra high level canal మొదటిదశ మూడవ ప్రణాళికలో గాని పూర్తి కాదు.

అందువల్ల మూడవ ప్రణాళికలో 474 కోట్ల రూపాయలు పెట్టుకోవడం వల్ల రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో ప్రారంభించిన ప్రాజెక్టులు పూర్తి కావడానికి ఏ పరిస్థితులలో కూడ వీలు ఉండదు. పరిశ్రమలను స్థాపించుకోడానికి వీలుకాదు. ఎందువల్ల నంటే— 189 కోట్ల రూపాయల spill-over projects అన్నీ నిలబడి పోతున్నాయి కాబట్టి అది అసంభవమైన విషయం. మన రాష్ట్రానికి కనీసం 600 కోట్ల రూపాయల ప్రణాళికనైన మన ప్రభుత్వంవారు ప్రారంభించాలి. మొట్ట మొదట ప్రారంభించడంలోనే pessimistic గా మనకు ఎలాగూ యివ్వరనే ఉద్దేశ్యంతో ముందే 400 కోట్లు వేసి తీసుకుపోవడం, అక్కడకు వెళ్ళిన తరువాత వడ్డించే వారు 400 కోట్లను 300 కో, 250 కో cut చేసే పద్ధతిని మనం సర్వ సాధారణంగా చూస్తూనే ఉన్నాం. రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో కూడ యిదే రకంగా మొట్టమొదట మనం బాదుపుగా పంపిస్తే వారు దానిలో కొంత cut చేసి పంపించారు. అందువల్ల మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో హెచ్చుగా వేసి పంపడమే గాకుండా మన యొక్క సమస్యలను వారిముందు ఉంచి మనం గట్టిగా ఆందోళన చేయాలి. ప్రభుత్వ పక్షము, ప్రతిపక్షము అందరు కలిసి రాష్ట్రంలో సరైన పద్ధతిలో ఆందోళన తీసుకువచ్చినట్లయితే ఈ ప్రాజెక్టులు వస్తాయనే విశ్వాసం మన ప్రభుత్వానికి లేదు. కేవలం అడగడం, కాదంటే 'లేదన్నారు' అని చెప్పడం తప్ప మరేమి కనబడడం లేదు. అస్సాం రాష్ట్రంలో— వాళ్ళు oil refinery కొరకు ప్రభుత్వము, ప్రతిపక్షము రాష్ట్రమంతా కలిసి బ్రహ్మాండమైన ఆందోళన చేస్తే ఒకటి, రెండు నెలలలోపలనే కేంద్రప్రభుత్వం దిగివచ్చి అది యిస్తామని చెప్పాల్సిన పరిస్థితి వచ్చింది అయితే నా ఉద్దేశ్యం కేంద్ర ప్రభుత్వంతో తగవులాడమని కాదు మన రాష్ట్రానికి genuine demands ఉన్నప్పుడు అడగవలసిన అవసరం ఉన్నదా లేదా అని నేను ప్రభుత్వాన్ని ప్రశ్నిస్తున్నాను. పరిశ్రమల విషయం చూచినట్లయితే steel factory పెట్టడానికి కావలసిన వస్తువులు లేకపోవచ్చు. హైదరాబాద్ ప్రాంతంలో first class అయిన coal factors ఉన్నప్పటికి, వాటిలో కనీసం 2%, 3%, 4% coal ను తీయలేకపోతున్నాం. ఆ విషయంలో ఆ ప్రభుత్వం మనకు సహాయం చేయడానికి అవకాశం లేదా ? అందువల్ల మనపట్ల ఏ మాత్రం కూడ నిర్లక్ష్యం ఉండడానికి అవకాశం లేదు. 600 కోట్ల రూపాయల ప్రణాళిక మనం వేయాల్సినదే. ఇది రాదులే అని మనమే యిప్పటినుంచే నిరుత్సాహంతో తగ్గించి 474 కోట్ల రూపాయల ప్రణాళిక వేయడం ఏ మాత్రం కూడ సమంజసంగా ఉండదని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ప్రభుత్వం తప్పనిసరిగా మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక 600 కోట్లకు వేసి, కేంద్ర ప్రభుత్వంతో represent చేసి ఏరకంగా వస్తుందో అప్పుడు ఆలోచించాలి తప్ప, 'అది రాదు, యిది కాదు' అని నిరుత్సాహ వాతావరణంతో

పనిచేయడం సరికాదు. మనమందరము కలిసినప్పుడు దానిని సాధించడానికి వీలు అవుతుందని నేను మనవిచేస్తున్నాను.

మనము ప్రణాళికలో రచించుకున్న అంశాలలో ఎన్నింటిని ఏ విధముగా సాధించుకున్నాము; ఎన్నింటిని ఎందువలన సాధించుకోలేకపోయినామను విషయమును ఆర్థికమంత్రిగారు చెప్పవలయునని నేను కోరుతున్నాను. ఆయన యొక్క వాదనా పటిమతో అంకెలు మార్చుకుంటూ, చెప్పుకుపోతే లాభము లేదని తెలుపుతున్నాను. మనమెందుకు ప్రణాళికలో రచించుకున్న అంశాలనే అమలు జరుపలేకపోయినామో తెలుసుకొనకపోతే, యిక మన యొక్క ప్రణాళికలు జయప్రదమవవని నేను చెబుతున్నాను. ఈ విషయం ప్రభుత్వం గమనించుట అవసరమని మరొకసారి మీ ద్వారా వారికి తెలుపుతూ యింతటితో విరమిస్తున్నాను.

*ఆర్థికశాఖా మంత్రి (శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి):— అధ్యక్షా, బడ్జెటు ప్రతిపాదనపై గత అయిదు రోజులుగా చర్చ సాగినది. ఇదివరకటి బడ్జెటు సమావేశముల కంటే ఈ సమావేశములో మన మధికముగా సమయము చర్చకు సమకూడినదనుకుంటాను. నా లెక్క ప్రకారం, అన్ని పక్షముల నుండి మొత్తం 50 మంది గౌరవసభ్యులు యీ చర్చలో పాల్గొన్నారు. ఇంతవరకు ఎప్పుడూ యింత సంఖ్య పాల్గొని వుండలేదు.

గౌరవసభ్యులు అనేక విషయాలపై చర్చ చేసినారు. సూచనలు చేసినారు. విమర్శించినారు. వారు తెలిపిన అన్ని విషయములు నా వుపన్యాసములో పొందుపరచగలనా అనే అనుమానము కూడ నాకు కలుగుతున్నది సాధ్యమైనంతవరకు ముఖ్య విషయములపై దృష్టిని కేంద్రీకరించిన బాగుండునేమోయని భావిస్తున్నాను. ఎందుకనగా – అక్కడక్కడి స్థానికమైన విషయములకు సంబంధించిన సూచనలు గౌరవసభ్యులు ఆయా డిమాండ్లు వచ్చినప్పుడు చెప్పవచ్చును. వాటికి తగు సమాధానములు ఆయా గౌరవనీయ మంత్రులు చెప్పగలరు. 1960-61 బడ్జెటు ప్రతిపాదనలకు సంబంధించి గౌరవసభ్యులు తెలిపిన అభినందనలకు నా హృదయ పూర్వకమైన కృతజ్ఞతను తెలియజేయుచున్నాను. గౌరవసభ్యులతే గాకుండా పత్రికలన్నియు గూడ మన బడ్జెటు ప్రతిపాదనలను బాగుగా receive చేసినందుకు వారికి ధన్యవాదములు అర్పించుచున్నాను. ప్రజలనుండి కూడా నాకు చాల వుత్తరములు వచ్చినవి. వారు అభినందనలు తెలుపుతుంటే కొంత ఉత్సాహకరముగానే వున్నదని మనవిజేసుకుంటున్నాను. ప్రతిపక్ష సభ్యులు చేసిన విమర్శలు కూడ చాలా మెత్తగాను, సక్రమంగాను వున్నవని నేను భావిస్తున్నాను. ఇది మన సభకు గౌరవాన్ని చేకూరుస్తుందని తలుస్తాను. విమర్శలకు భయపడడం లేదు. నిజానికి, విమర్శలను ఆహ్వానిస్తూనే వున్నాము. ఎందుకనగా – రాష్ట్ర శ్రేయస్సు

కొరకు ప్రభుత్వం తలపెట్టు కార్యక్రమములో ఎట్టి విధమునైన లోటు కలిగినా, దానిని సరిదిద్దుకొనడానికి ఆ విమర్శలు తోడ్పడతాయనే భావము కలవాడిని కాబట్టి, విమర్శలు చేసినందుకు కూడ నేను వారిని అభినందిస్తున్నాను.

గౌరవనీయులైన ప్రతిపక్షనాయకులు శ్రీ సుందరయ్యగారు యీ చర్చను ప్రారంభిస్తూ సుమారు ఒక గంటసేపు ఉపన్యసించారు. సహజంగా, ఆ విషయాలను ప్రభుత్వం జాగ్రత్తగా ఆలోచించి అందుకు సమాధానం చెప్పవలసిన బాధ్యత వున్నది ప్రప్రథమముగా వారు బడ్జెటుయొక్క విధానము అంతగా బాగోలేదని, ఖర్చుపై కంట్రోలు లేదనే భావముతో కొన్ని, అంకెలతో సహా చెప్పారు. ఆ అంకెలు కరెక్టా, కావా అను విషయమును నేను యిప్పుడు చెప్పనవసరం లేదు. అయితే ఒక విషయం మాత్రం ఒప్పుకోవాలి. రాష్ట్రాలలోగాని, కేంద్రములోగాని ప్రణాళికా కార్యక్రమములు రచించుకొనని రోజుల్లో వేసుకున్న బడ్జెట్లకు, ఇప్పుడు, అభివృద్ధి కార్యక్రమములను చురుకుగా జరుపుకొనవలయునని ఎంతో వేగముతో పయనిస్తున్న యీ సమయములో వేసుకొనే బడ్జెట్లకు కొంత తేడా వుండక తప్పదు. నేను శ్రీ సుందరయ్యగారు చెప్పిన విషయాలతో ఏకీభవిస్తాను. బడ్జెటులో చేసిన ప్రతిపాదనల పరిమితిలో ప్రభుత్వం వ్యవహరించవలయునను విషయముతో నేను ఏకీభవిస్తున్నాను. అయితే నేను మనవిచేసినట్లుగా— Welfare State కొరకు ప్రయత్నం లేని రోజుల్లో ఏవో కొన్ని శాఖలు మాత్రమే వుండేవి. అందువలన యింత expenditure వుంటుందనేది correct గా తేలుతుంది ఈనాడు కోట్ల కొలది. రూపాయలు దేశం మొత్తంమీద అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకొరకు ఖర్చు పెడుతూ, తొందరగా వెడుతున్నప్పుడు re-appropriation అనివార్యమైపోతుంది. Finance Department నుండి Heads of Departments అన్నింటికీ instructions పంపించాము. ఈ విషయాన్ని శ్రీ సుందరయ్యగారు యిదివరకు ఒకటి రెండుసార్లు Public Accounts Committee లో లేవదీయడం జరిగింది. Reappropriations తగ్గించాలని, అవి ఎక్కువగా జరుగుతున్నప్పుడు వాటిని శాసనసభకు తెలియజేయాలన్నారు. ఆ ఆలోచనలోనే ప్రభుత్వమున్నది. గౌరవ సభ్యులను మభ్యపరచి యీ సభకు చెందవలసిన గౌరవమును తగ్గించవలయుననే ప్రయత్నం ఏమాత్రం లేదని సభకు వినయపూర్వకముగా తెలియచేస్తున్నాను. బడ్జెటు ఎస్టిమేట్సుకు, రివైజ్డు ఎస్టిమేట్సుకు కొంత వ్యత్యాసముంటుందని కూడ నేను మనవిచేస్తున్నాను. నేను నా Budget Speech ని పొడిగించకుండా, యీ plan targets కు సంబంధించి separate గా ఒక note ఇవ్వడం జరిగింది. అది చాల ఉపయోగకరమైనది. గత సంవత్సరాలలో అనేక రంగాలలో ఇరిగేషను, ఎడ్యుకేషను, మెడిసిన్, కమ్యూనిటీ డెవలప్‌మెంటు — మనం సాధించిన కార్యక్రమాలన్నిటిని గురించి కూడ ఆ note లో చెప్పడం మూలంగా యీ బడ్జెటు

చర్చలపై ఎక్కువగా సమాధానం చెప్పవక్కరలేకుండా చేయడం జరిగింది. మన plan achievements బాగానే ఉన్నాయనే విషయంలో ఏమీ సందేహం లేదు కాని, "చివరి మాసాలలో ఎక్కువ ఖర్చుచేస్తున్నారు, మొదటి నెలలలో సరిగా ఖర్చుచేయడం లేదు" అని శ్రీ ఎల్లమందారెడ్డిగారన్నారు. అది సహజంగా జరిగేదే ఇక్కడ Budget పాస్ అయిన తరువాత వివిధ కార్యక్రమాలకోసం sanction చేయడం జరుగుతోంది. క్రిందటి సంవత్సరం బడ్జెటు pass అయిన తరువాత మూడు మాసాలలోనే Budget schemes లోని దాదాపు 90% స్కీమ్సుకు Co-ordination Committees ద్వారా sanction ఇవ్వడం జరిగిందని తెలిసింది. కొన్ని స్కీములకు శాంక్షను ఆగిపోయినప్పటికీ నూటికి 90 స్కీములను మొదటి రెండు, మూడు నెలలలోనే శాంక్షను చేయడం జరిగింది. ఈ విధంగానే ఇక ముందు కూడ కొనసాగుతుంది. కాని, కాలమాన పరిస్థితులను బట్టి ఖర్చులు కూడ జరుగుతాయి. జూన్, జులై, అక్టోబరు, నవంబరు నెలల్లో కూడా వర్షాలు కురియడంవల్ల, ఇంకా కొన్ని ఇతర కారణాలవల్ల ఎక్కువగా ఖర్చుచేయడం సాధ్యపడదు. డిసెంబరు, జనవరి, ఫిబ్రవరి, మార్చి మాసాలలో ఖర్చుచేసినంత ధనం మిగిలిన 8 నెలలలో కూడ ఖర్చుచేయలేమనే సంగతి మనకు పరిస్థితులనుబట్టి తెలుస్తున్నది. ప్రతినెలలోని ఖర్చు సరిసమానంగా ఉండాలంటే కష్టం అయినప్పటికీ అందుకు ప్రయత్నం చేస్తున్నాము కాని, ఆరునెలలలో చేసిన ఖర్చునుబట్టి తక్కువ percentage ఖర్చు అయినదని చెప్పడం మంచిది కాదు అందులో అర్థం ఉండదని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ సుందరయ్యగారు, ఇంకా మా పక్షం నుంచి కొంతమంది కూడ unemployment గురించి చెప్పారు. ఇప్పుడే కాదు, ఇంకా కొన్ని సంవత్సరాల వరకు కూడ యీ సమస్య ఒక కఠినమైన సమస్యగానే ఉంటుందని అనుకోవలసి వుంటుంది. కేంద్రంలో గాని, మన రాష్ట్రంలో గాని యీ సమస్యను పూర్తిగా పరిష్కారం చేస్తాము, చేయగలము అని చెప్పినట్లయితే అది కొంచెం అతిశయమే అని నేననుకొంటున్నాను ద్వితీయ పంచవర్ష ప్రణాళికలో దీనిని గురించి మనం కొంత కార్యక్రమం నిర్ణయించుకున్నాము. 'Second Five Year Plan 1956-61' అనే పుస్తకం ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్లానింగ్ అండ్ డెవలప్‌మెంటు డిపార్టుమెంటు తరఫున 1957 వ సంవత్సరములో గౌరవ సభ్యులకు పంచిపెట్ట బడినది. Unemployment గురించి దానిలోని విషయాలను మళ్ళా ఒకసారి చదువుకోవలసినదని సభ్యులకు మనవిచేస్తున్నాను. ఆ పుస్తకంలోని 44, 45 పేజీలలో unemployment ఎంతవరకు తగ్గించగలము, ఎంతమందికి employment చూపించగలము అనే విషయాలున్నాయి. ఉద్యోగాలు అంటే కేవలం ప్రభుత్వోద్యోగాలే కాదనేది అందరికీ తెలిసినదే. ఆ పుస్తకంలో

ఉన్నట్లుగా ద్వితీయ పంచవర్ష ప్రణాళిక ఆఖరయ్యేలోపున 5 లక్షల మందికి ఉద్యోగాలు కలిపించాలని నిర్ణయించడం జరిగింది. కాని ఆ 5 లక్షలలో కొద్దో, గొప్పో తేడా వుంటే ఉండవచ్చు. అది rough estimate. కాని, మొత్తంమైన, ప్రభుత్వ పరిపాలనలో గాని, ఇతర సెక్టారులలో గాని, technical staff, skilled workers, unskilled workers, ప్రాజెక్టులలో పనిచేసేవారు, private sector లో పనిచేసేవారు, ఇక్కడ, Central sector లో పనిచేసేవారు ఉన్నారు. ఉద్యోగావకాశాలు ఏర్పడుతూనే ఉన్నాయి ఈ విషయం నిర్వివాదమైనటువంటిది భారతదేశంలో తీవ్రంగా జనాభా పెరిగే పరిస్థితులున్న సంగతి మనకు తెలియకపోలేదు. ఈ దృష్ట్యా చూస్తే, మనం వేసుకొన్న target కు కొంచెం తగ్గివుండవచ్చు. నేను కాదు అనడం లేదు. కాని ఉద్యోగావకాశాలు కల్పించడానికి ప్రయత్నాలు జరుగుతూనే ఉన్నాయి. నేను ప్రథమంలోనే మనవిచేసినట్లుగా, ఒకటి రెండు సంవత్సరాలలో యీ సమస్యను తొలగిస్తామని కాని, ఇక కొద్దికాలంలో నిరుద్యోగం అనే సమస్య ఉండదని కాని అనుకోవడం న్యాయం కాదు. ముందుకు వెళ్ళిన పెద్దపెద్ద దేశాలలో కూడ యీ నిరుద్యోగ సమస్య ఉంటున్నట్లు, ఆయా ప్రభుత్వాలను బాధిస్తున్నట్లు కూడ పత్రికలలో చదువుతూనే ఉన్నాము. అందువల్ల దేశం మొత్తం మీద గాని, రాష్ట్రాలలో గాని వేసుకొన్న అంచనాలకు కొంచెం variation ఉన్నప్పటికీ కూడ యీ కార్యక్రమం సాగుతూనే ఉన్నది.

శ్రీ పి. సుందరయ్య (గన్నవరం) :— ప్రణాళికలో చూపించిన 5 లక్షల మందికి ఉద్యోగాలు ఇచ్చారా, లేదా అనేదికాదు నా ప్రశ్న. అసలు ఉద్యోగ రంగానికి వచ్చేవారు 30 లక్షల మంది ఉన్నారు. అందులో స్త్రీలకు ఏమీ పని అక్కరలేదనుకుంటే ఇంకా 15 లక్షల మందికి ఉద్యోగాలు చూపించాలి. అటువంటప్పుడు 5 లక్షల మందికి ఉద్యోగాలు చూపించినా నిరుద్యోగ సమస్య ఉండడమే జరుగుతుంది. పైగా సంవత్సర సంవత్సరానికీ జనాభా పెరుగుతున్నది. కాబట్టి సమస్య ఇంకా పెరుగుతుంది కదా! అటువంటప్పుడు యీ సమస్య తీవ్రం కాకుండా ఒక ప్రణాళిక వేస్తారా, లేదా అనేది నా ప్రశ్న.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— నేను మొట్టమొదటనే మనవిచేశాను. దేశం మొత్తం మీదగాని రాష్ట్రంలో గాని ఉన్నటువంటి నిరుద్యోగ సమస్యను judge చేసి, అందరికీ employment చూపించగలిగామని నేను claim చేయడం లేదు. ఇప్పుడు unemployment ఎంత ఉన్నదో ఒక estimate వేశారు కేంద్ర ప్రభుత్వంవారు. దాంట్లో ఒక భాగమైన మన రాష్ట్రం యొక్క population basis పై ఒక rough estimate వేయడం జరిగింది. ఎంతవరకు ఉద్యోగావకాశాలు కల్పించగలమనుకొన్నామో అంతవరకూ చేయడానికి ప్రయత్నిస్తున్నా

మని నేను మనవిచేస్తున్నాను. ప్రభుత్వములో గాని, ఇతరత్రాగాని technical staff, skilled, workers unskilled workers ప్రాజెక్టులలో పనిచేసే వారు— ఈ విధంగా ఉన్నారు. మనం ద్వితీయ పంచవర్ష ప్రణాళికలో నిర్ణయించుకున్న కార్యక్రమం ప్రకారం కాస్త, హెచ్చు తగ్గులతో, చేస్తూనే ఉన్నాము.

శ్రీ పి సుందరయ్య:— అధ్యక్షా, ఆర్థికమంత్రికి నా విజ్ఞప్తి 5 ఏండ్ల లోపల 5 లక్షల మందికి ఉద్యోగాలు కల్పించారా, లేదా అనేదానిని నేను contest చేయడం లేదు ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో 1956 సంవత్సరంలోని స్థితిని ఇప్పటి స్థితిని పోల్చి చూస్తే unemployment ఎక్కువగా పెరిగింది. నిజంగా పెరిగిందా; లేక స్థిరంగానే ఉన్నదని వారు చెబుతారా? నిరుద్యోగ సమస్యలో ఒక వందోవంతు అయినా తగ్గించగలిగారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:— ఆ విషయం చాల విషయాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని మాట్లాడవలసియుంటుంది. Population కూడ ఏ rate లో పెరుగుతున్నదో ఆలోచించవలసియున్నది. దీనితోపాటు అనేక ఇతర సమస్యలు కూడా ఉన్నాయి.

ఇక, జీవితస్థాయి పెరిగిందా లేదా అనే ప్రశ్న వేశారు దీనికి వేరే చెప్ప వలసిన అవసరం లేదు మన జీవితస్థాయి నిస్సందేహంగా పెరిగింది. కాని, ఆశించినంత పెరిగిందా, లేదా అనేది వేరు విషయం. కాని పెరిగింది.

More people are eating more, more people are dressing better and our situation has improved very well.

శ్రీ రాజగోపాల నాయుడుగారు 'change of financial year' గురించి చెప్పారు. నేనివివరకు దీనికి సంబంధించిన ఒక ప్రశ్నకు సమాధానం చెప్పాను. అనేకసార్లు వివిధరాష్ట్రాలు కేంద్రప్రభుత్వంతో consult చేయాలి. వారు వివిధ తేదీలు చెప్పడం జరిగింది. అన్నివిషయాలు చూచినతరువాత దానివల్ల కొన్ని advantages, disadvantages కూడ ఉన్నాయి. కాబట్టి ఇప్పుడు ఉన్న విధంగానే అట్టే చెపితే మంచిదనే నిర్ణయానికి రావడం కూడ జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను. పోతే, ఆహార ధాన్యాల విషయం నేను ఎక్కువగా చెప్పనవసరం లేదు. మొన్ననే మూడు నాలుగు రోజుల క్రితమే — అగ్రికల్చరు మంత్రిగారు అడ్జర్న్‌మెంటు మోషన్ సందర్భంలో ఒక పెద్ద స్టేటుమెంటు చేయడం జరిగింది. నా ఉపన్యాసంలో కూడా నేను క్లుప్తంగా మనవిచేశాను. ఈ సందర్భంలో వందే మాతరంగారు ఒకటి చెప్పారు. ఈ స్టేటునకు సపరేట్ జోను కావాలంటే అది యాంటీ—నేషనల్ అని అన్నారు. యాంటీ—నేషనల్ అనే భావమే లేదు. సర్‌ప్లస్ రాష్ట్రం అనుకునే మన రాష్ట్రంలోనే ధాన్యం ధరలు పెరుగుతుంటే ఏమి

లాభమనే భావంతో నేను సివరేజ్ వోన్‌గా వుంటే ధరలను అదుపులో పెట్టుకోడానికి వీలు అవుతుందనే అభిప్రాయంతోను అనేకసార్లు మెంబరుకు ఆవిధంగా చెప్పడం, వారు ఒప్పుకోకపోవడం జరిగింది. ఒకటేవరి కూడా ఆ విషయమై మాట్లాడడం జరిగింది మొత్తంమీద మనకు స్టేటులో ఒక లిమిటెడ్ ప్రొక్యూర్‌మెంట్ పాలసీ ఉందని తమకు మనవిచేశాను. అగ్రికల్చర్ మినిస్టర్‌గారు యీ సందర్భంలో నాకు చెప్పారు—రాష్ట్రంలోనే సరసమైన ధరలకు ప్రభుత్వమే కొంత సేకరిస్తుందని, కేంద్ర ప్రభుత్వం కూడా — లక్షటన్నులు కానివ్వండి; ఇంకా అధికంగా కానివ్వండి — కావలసింది సప్లయి చేస్తామని అన్నారు. వారు ఇచ్చేదాని వల్ల మనం ఇక్కడ ప్రొక్యూర్ చేసే దానివల్ల ధరలు పెరుగకుండా ఒక పరిమితిలో పెట్టడానికి అవకాశం దొరుకుతుంది అని, మన deficit pockets ను feed చేసుకోడానికి — సరసమైన ధరలకు feed చేసుకోడానికి—అవకాశం దొరుకుతుందని గౌరవ సభ్యులకు మనవిచేస్తున్నాను. పోతే, ముఖ్యమంత్రిగారి యొక్క ఖమ్మంజిల్లాలోని ఉపన్యాసము గురించే ఎక్కువగా ప్రతిపక్ష సభ్యులు దృష్టి కేంద్రీకరించారు. సుందరయ్యగారు కూడా ఒక పెద్దమైన ఆవేశంతో మాట్లాడారు. ఆవిధంగా మాట్లాడవలసిన అవసరం అంతగా లేదు. 'విశాలాంధ్ర' పత్రికలో పడిన విషయాన్ని గౌరవ సభాపతిగారు నమ్మనందుకు వారికి ఎంతో కోపం వచ్చింది. ఈ విషయంపై గౌరవసభ్యులు సుందరయ్యగారు ఆవేశము తెచ్చుకుని "ఈ దేశంలో కమ్యూనిజంను కమ్యూనిస్టుపార్టీని మీరు అణచిపెట్టలేరు, దేశంలో ఆకలి ఉన్నంతవరకు" అని చెప్పవలసిన అవసరం లేకుండా ఉండె. నిజంగా, 'విశాలాంధ్ర'లో పడిన వార్తలను గౌరవ సభాపతిగారు కాని గౌరవ సభ్యులు కాని నమ్మకపోతే అందులో ఏమి తప్పు అని నేను అడుగుతున్నాను. నేను ఖచ్చితంగా మనవిచేస్తున్నాను — అది పార్టీ పేపరు. దానిని ఇతర దినపత్రికలతో పోల్చి చూచుకోవడం చాలా అసందర్భమైన మాట. అవన్నీ కాంగ్రెసు పత్రికలే అని label చేసినంత మాత్రాన పోయేదేమీ కాదు.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :— నిజమే, 'విశాలాంధ్ర' కమ్యూనిస్టు పార్టీ పత్రికే. మా పత్రికలో ముఖ్యమంత్రిగారు కమ్యూనిస్టులను ఎక్కడ చూస్తే అక్కడ తన్నండి, చంపండి, అని వ్రాసుకోవడం మా పార్టీకి ఏరకంగా ఉపయోగం ? అది మీరు దయచేసి చెబితే— మాకు ఏమైనా ఉపయోగం వుంటే వ్రాసుకోవాలి. ముఖ్యమంత్రి కమ్యూనిస్టులను ఎక్కడ పడితే అక్కడ తన్నండి, చంపండి అని అన్నాడని వ్రాసుకోవడం వల్ల మా పార్టీకి వచ్చే ప్రయోజనం ఏమిటి ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— పార్టీకి ఏమి ప్రయోజనమో, ఏమి ప్రయోజనము లేదో వ్రాసేవారికి తెలియాలి, కాని ఒక్క విషయం గట్టిగా మనవి

చేస్తున్నాను. ఒక రాష్ట్రానికి ముఖ్యమంత్రిగా వున్నవారు 40,50 వేల మంది ఉన్న బహిరంగసభలో వారిని తన్నండి, కొట్టండి, నరకండి అంటున్నారంటే నమ్మడానికి సాధ్యం కావడం లేదు, అధ్యక్షా !

శ్రీ పి సుందరయ్య :— విచారణ పెట్టించండి.

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి — మనవిచేస్తాను, 'విశాలాంధ్ర' పత్రికను చదివే అదృష్టమో, దురదృష్టమో మంత్రిఅయిన తరువాత నాకు కలిగింది. అందులో అనేకమైన స్థానిక వార్తలు చూస్తూనే వున్నాను. నేను పచ్చి అబద్ధాలు అంటే తమరు కోప్పడతారు, unparliamentary అంటారు. సత్యానికి, వాస్తవానికి ఎంతో దూరంగా ఉంటున్నాయని నేను ఖచ్చితంగా మనవిచేయాలి. సుందరయ్యగారికి ఒకటే వినయపూర్వకంగా మనవిచేస్తున్నాను. ఈ ఒక్క విషయమే కాదు, మొత్తంపై నేను మనవిచేస్తున్నాను. వార్తలు కొంచెం వాస్తవానికి దగ్గరగావుంటే దేశానికి, వారి పార్టీకి, అందరికి గౌరవంగా ఉంటుందని మనవిచేస్తున్నాను అనేకమైన instances నాకు స్వయంగా తెలుసును, వాటన్నింటిలోనికి నేను పోదలచుకోలేదు. వాస్తవికమైన పరిస్థితులలో మాట్లాడితే, పోనీ కమ్యూనిస్టు పార్టీ దృక్పథంతోనే మాట్లాడినా పరవాలేదు. Facts లోనే ఏదో distortion తీసుకువస్తుంటే ఎంతో వికృతంగా ఉంటుంది. అనేకచోట్ల 'ఏమిటీ వార్త, ఎట్లా వచ్చింది' అని చూస్తే 'విశాలాంధ్రలోనిది' అంటే 'సరేలే' అనే భావం ప్రజలలో ఉందంటే—

శ్రీ పి సుందరయ్య :— ఆరకంగా ఏ పత్రిక ఎంత సక్రమంగా పని చేస్తున్నదో తెలుసుకోవడానికి ఒక కమిటీని వేసి విచారణ చేయిస్తే మాకు అభ్యంతరం లేదు. ఏ పత్రికలో ఎంత సత్యం ఉన్నదో కూడా తెలుస్తుంది. ఇపుడు చర్చలో ఉన్నది ముఖ్యమంత్రిగారి ఉపన్యాసం. దాని విషయమై పబ్లిక్ విచారణలో పెట్టడానికి మంత్రిగారు తయారా, వారు అట్లా చెప్పారో లేదో విచారించడానికి 'మేము నమ్మలేదు' అంటే అది వేరే సంగతి.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— దానిని గురించి ఎక్కువగా మాట్లాడదలచుకోలేదు, ఒక విషయం మనవిచేస్తాను. ఈ రోజు విషయం కాదు ఇది. ఎటువంటి భావం కలుగుతున్నదంటే— ఎక్కడైనా ఒక కాంగ్రెసు వర్కర్ కొంచెం బాగా ప్రజల సమస్యలను పరిశీలిస్తుంటే, వారికి సహాయం చేస్తుంటే, లేకపోతే, ఎక్కడైనా ఒక ఉద్యోగస్థుడు సక్రమంగా ప్రవర్తన పెట్టుకుని న్యాయం చేస్తుంటే, వారు తమకు అనుకూలం కాకపోతే, తక్షణ వారిద్దరి పేర్లు మరసటిరోజున 'విశాలాంధ్ర'లో పడితే— ఇది ఏమైనా brow beat చేయడానికా, black-

mail చేయడానికా- ఏమిటి ఉద్దేశం అని నేను అడుగుతున్నాను 'విశాలాంధ్ర' పత్రికలో ఒక కాంగ్రెసు కార్యకర్త ఈమాదిరిగా చేస్తున్నాడని పడిందంటే ఏమి. అభిప్రాయం కలుగుతోంది అంటే— ఆ కాంగ్రెసు కార్యకర్త జాగ్రత్తగా ప్రజల సమస్యలను పరిశీలిస్తున్నాడనే భావం కలిగేటట్లున్నది. అనేకమైన instances ఇచ్చి సజా కార్యక్రమాన్ని అపహాస్యంచేయడం కాని, కుంటుపరచడం కాని నా ఉద్దేశం కాదు అనేకమైనవి; అయినా అందులోనికి పోదలచుకోలేదు. ఒక్క విషయమే చెబుతాను. కాంగ్రెసు ప్రభుత్వాలకు దేశంలో ఏ రాష్ట్రంలో కాని ఏదో కరప్షెన్ వల్ల, మిలటరీ వల్ల, పోలీసు అధికారాలను దుర్వినియోగం చేయడం వల్ల పరిపాలనను చేయాలని లేదని ఖచ్చితంగా చెబుతున్నాను. అటువంటి దృక్పథం ఉండబట్టే కేరళ రాష్ట్రంలో ఈ గతి పట్టవలసి వచ్చిందని మీకు కూడా తెలుసు.

శ్రీ పి. సుందరయ్య .— కేరళ రాష్ట్రంలో ఏగతి పట్టింది- కేరళ రాష్ట్రంలో ఏగతి పట్టింది? కేంద్రప్రభుత్వం అక్రమంగా ఉద్యమాన్ని కావాలని రెచ్చగొట్టి—

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— I am not yielding. నేను ఒక్కటే మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె ఎల్. నరసింహారావు (ఇల్లెందు) :- ఆ పరిస్థితిని సృష్టించిన ప్రతి రాష్ట్రానికి సెంట్రల్ గవర్నమెంటు అదే చర్య తీసుకొన్నట్లయితే అన్ని రాష్ట్రాలకు అదే గతి పడుతుంది.

మిస్టర్ ఛేర్మన్ :- ఆర్డర్; ఆర్డర్.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :- కొంచెం ఓపిక ఉండాలి, కొంచెం ఆవేశం తగ్గించుకోవాలి

శ్రీ బి. ఎల్లారెడ్డి (బుగ్గారం) :— ఆ ఓపిక ఏదో మంత్రిగారికే ముందు ఉండాలి చాలా జాగ్రత్తగా, బాధ్యతగా మాట్లాడే పద్ధతి మంత్రిగారే ముందు నేర్చుకోవాలి. తరువాత సద్బోధో, దుర్బోధో ఎవరికైనా చెప్పాలి. కాని వారే ఆచరించకుండా ఇంకెవరికో బోధచేయబోతే ఏమి ప్రయోజనం?

మిస్టర్ ఛేర్మన్ :- ప్లీజ్......

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— నేను పార్టీ తరపున చెప్పాను. సుందరయ్యగారు చెప్పారు - మనుష్యులను కొడతారా, పోలీసు అధికారం ఉపయోగించి మనుష్యులను అణుస్తారా అని. ఇపుడే కాదు — ఎపుడూ మా చరిత్ర అది కాదు; మా సాంప్ర

ధ్యేయం అది కాదు, మా మనస్తత్వం అది కాదు, మా కార్యక్రమం అది కాదు. నేను చెప్పగలిగింది ఏ రాష్ట్రంలోనైనా కాంగ్రెసు పరిపాలన ఉన్న తరువాత, ప్రభుత్వం ఉన్న తరువాత, అది న్యాయంగా ప్రజలందరి ఆమోదాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని పరిపాలించాలనే సంకల్పం తప్ప మరొకటి కాదు పోలీసు అధికారం ఉపయోగిస్తే ప్రభుత్వం అయినా ఖండించబడుతుందని మీకు తెలియకపోలేదు కేరళలో జరిగినటువంటిది నేను చెప్పనవసరం లేదు. Mass upsurge వచ్చింది ప్రజాపరిపాలన కాక, పార్టీ పరిపాలన జరుగుతోందనే దృక్పథంతో ప్రజలలో ఒక upsurge వచ్చి ప్రజలు ప్రభుత్వాన్ని వ్యతిరేకించారు. దాని ప్రతిఫలం చూచామనే తప్ప మేము ఈ రాష్ట్రంలో అటువంటి తప్పు చేయమని తప్ప, నేను వేరే చెప్పేది లేదు. మాకు చెప్పేదానికంటె "విశాలాంధ్ర" పత్రికవారికే వారు సలహా ఇస్తే బాగుంటుందేమో అని నేను సుందరయ్యగారికి వినయపూర్వకంగా మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :– వారు అటువంటి ఉపన్యాసములను మానివేస్తే 'విశాలాంధ్ర'కు మేము అలాంటి సలహాలు చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. వారు అటువంటి ఉపన్యాసములను చెప్పకపోతే 'విశాలాంధ్ర'లో పడదు. చెబితే పడుతుంది.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :– ఉపన్యాసములు చేస్తేనే కదా మానివేయడం. చెప్పలేదు కనుక రెండవ ప్రశ్న ఉదయించదు.

టెంపొరరీ చేర్మన్ (శ్రీ పి.వి. నరసింహారావు):– రెండవ point కి వెళ్ళండి Please go to the next point.

శ్రీ బి. ఎల్లారెడ్డి :– ముందు చెప్పి తరువాత చెప్పలేదనడం వారికి అలవాటేకదండీ.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:– చెప్పి చెప్పలేదనడం, వ్రాయడం, తప్పులు దిద్దుకోవడం, ఎవరి కార్యక్రమమో ప్రజలకే తెలుసును. మనం ఎక్కువగా ఇక్కడ చర్చ చేసుకోవలసిన అవసరం లేదు. ఏమైనప్పటికీ, అధ్యక్షా, ముఖ్యమైన విషయాలు మనం మాటలాడుకున్నప్పుడు...... (Interruption)... కొంచెం respect to the Assembly చూపడం అవసరం.

Temporary Chairman (Shri P. V. Narasimha Rao):- Please go to the next point.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:– మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక గురించి గౌరవ సభ్యులు చాలా సూచనలు చేశారు. మా పార్టీ తరఫునుంచి ప్రతిపక్షంనుంచి, అన్ని

పరాయనుంచి కూడా "ఏమి, మీరు ప్లాను రు. 350 కోట్లు లేక రు. 250 కోట్లు అంటున్నారు. మీ అంకెలు మీరు చదువు దీనిని కల్లా ఒక మిలియన్ చేస్తారు. మనము ప్లానులో ఎక్కువగా కావలసినది ఉంది." అని చాలమంది సభ్యులు చెప్పారు. తరువాత ఇటీవల మన ప్లానింగు మినిష్టరుగారు ఒక స్టేటుమెంటు ఇయడంలో ఏమి అ 500 లేక రు. 350 కోట్లకంటె ఎక్కువ ఖర్చు పెట్టుకో లేము అనేటటువంటి ధోరణిలో కొంచెం ... అని కుంటున్నాను అసలు వారు రు 300 కోట్లని చెప్పినా రు 350 కోట్లని చెప్పినా State Sector విషయం చెప్పారుగాని మొత్తం ప్లాను విషయం వారు చెప్పలేదు. అంటే, రు. 175 కోట్లు రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో State Sector లో మించు మించబడిన మన ప్లాను అది ఇప్పుడు రు. 300—350 అంటె మించదేమో అనే విధంగా వారు చెప్పడమేంటప్ప మొత్తంపైన చెప్పిందికాదు అఖరుకు మీకు తెలుసును రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో మనకు రు. 175 కోట్ల పైచిల్లర రావడం సెంట్రలు సెక్టరులో ఉన్న సుమారు 2400 కోట్లలో మన భాగం రావలసినది. అటువంటిది నా లెక్కల ప్రకారం సుమారు 60 కోట్లకంటె మనకు దక్కలేదు. చాల అన్యాయం జరిగిందని మన శాసనసభ మొత్తం, మంత్రులు, ముఖ్యమంత్రి National Development Council లో కూడా ఆ point ను చాలా గట్టిగా చెప్పడం కూడా జరిగింది. కాని రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో ఎక్కువ ప్రతిఫలం అగపడడం లేదు దురదృష్టవశాత్తు, కొన్ని పరిశ్రమలను పెట్టుకోవాలనుకొన్నాం. రాజమండ్రి పేపర మిల్లు గాని, న్యూస్ ప్రింటు ఫ్యాక్టరీ గాని, మెరీన్ డీసెల్ ఇంజన్ల ఫ్యాక్టరీగాని అనేక కారణాలవల్ల రాకపోవడం మనకు తటస్థించింది. నేను కారణములన్నిటిలోకి వెళ్ళదలచుకోలేదు. ఇటీవలనే పండిత జవాహర్ లాల్ నెహ్రూగారు పార్లమెంటులో మాటలాడుతూ మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక సుమారు 9950 కోట్లు ఉంటుందని, అందులో 4 వేలకోట్లు ప్రైవేటు సెక్టరు క్రింద ఉంటుందనీ, కడమ 5950 కోట్లు లేక సుమారు 6 వేల కోట్లు సెంట్రలు సెక్టరు లోనూ స్టేటు సెక్టరులోనూ ఉంటుందనీ వారు చెప్పడం తటస్థించింది. అందుకని రు 5950 కోట్లలో మన జనాభా ప్రకారం మనకు సెంట్రలు సెక్టరులో అనండి, స్టేటు సెక్టరులో అనండి 500 లేక 550 కోట్లు రావలసిన హక్కు మనకు ఉందని నేను భావిస్తున్నాను. దానికొరకు యీ ప్రభుత్వము కూడా తప్పకుండా ప్రయత్నం చేస్తుందని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ప్రైవేటు సెక్టరులో ఉండేదబ్బుకి కూడా Industrial Development Corpotion పెట్టి కొన్ని కోట్లు ఉంచుకుంటే ప్రైవేటు సెక్టరులో కూడా కొన్ని industries ఎక్కువ రావడానికి అవకాశం ఉంటుంది. Industrial Development Corporation పెట్టుకోవడంలోని ఉద్దేశము అదే. Industrial

Development మనకు తక్కువగా ఉండనేది నిర్వివాదము అది అందరి తెలిసినదే. దానికి కారణాలు అనేకమైనవి ఉన్నాయనుకోండి ఏమయినప్పటికి మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో సెంట్రలు సెక్టరులో మనకు రావలసినది శ్రీ సుందరయ్యగారు చెప్పినట్లు population basis మీద రావలసిన హక్కు మనకు ఉంది. దానికోసము ప్రభుత్వము కృషి చేస్తుంది. ఇటీవలనే మనం ఫెర్టిలైజరు ఫ్యాక్టరీని పెట్టుకుందామనుకున్నాము. Synthetic Drugs రష్యన్ సహాయముతో వస్తుందనుకుంటున్నాము. తప్పకుండా రాగలదు. న్యూస్ ప్రింటు ఫ్యాక్టరీ విషయం ఆశాజనకంగా ఉంది. అనేక కార్యక్రమాలు రావలసినవి ఉన్నాయి. దీనికి ఖచ్చితమైన గట్టి ప్రయత్నం మన శాసనసభ తరఫున ప్రభుత్వము చేయగలదని నేను అనుకుంటాను. పోతే, అధ్యక్షా! గౌరవసభ్యులు అనేకమంది శ్రీ లక్ష్మణదాసు గారు, శ్రీ పి నరసింగరావు గారు, శ్రీ వేమయ్య గారు, శ్రీ గంగారెడ్డిగారు "administrative machinery ని మనం gear up చేయాలి, పాత పద్ధతులలో చాల భాగం ఉంది. అందువల్ల ఆలస్యం అవుతున్నది. దానివల్ల ప్రజలకు అసంతృప్తికరముగా ఉంది. Corruption కు కూడా అది దారి తీస్తున్నది. Corruption లో ఆలస్యము ముఖ్యభాగమైనది" అని చెప్పారు. అధ్యక్షా, మన రాష్ట్రములో ఇదివరకే Economy Committee వేశారు. అది economy కొరకు మాత్రమే కాదు. దానిలో administrative efficiency అని కూడా ఉంది. దానికి నేనే అధ్యక్షుడిగా ఇప్పటివరకు ఉన్నాను. దానిలో కొంత కార్యక్రమము చేయబడ్డది. కాని అది ఎక్కువ భాగము Secretariat వరకే పరిమితమై ఉండిపోవలసి వచ్చింది. Secretariat లో ఫైల్సు ఒకరి దగ్గర నుంచి ఒకరికి పోవడంలో నలుగురు ఆఫీసర్లు చూడకుండా ఒకరిద్దరు చూచేటట్లు stages తగ్గించే ప్రయత్నం జరిగింది. లంచగొండితనమును తగ్గించడానికి administrative efficiency ని అభివృద్ధి చేయడం decentralization లో ఒక భాగంగా ఉంది; అందుకని decentralization కార్యక్రమం కూడా మొదలు పెట్టాము. దానిలో ఏవయినా లోపాలు ఉంటే మళ్ళా సర్దుకోవచ్చు. ఆ విధంగా అది జయప్రదం చేసుకోవాలి. ఏమయినప్పటికీ జిల్లాస్థాయిలో ఉన్న collectorates, ప్రభుత్వ కార్యకలాపములు చేసే ఇతర సంస్థలు సమర్థవంతంగా పనిచేసేటట్లు ప్రజల అవసరములను శీఘ్రంగా తీర్చడానికి, ప్రొసీజరును సులభతరము చేయడానికి Heads of Departments తమ ఆఫీసరులకు అధికారాన్ని delegate చేయడానికి అనేకమైన complicated procedures ఉన్నాయి. ఈ కారణం దృష్ట్యా మనరాష్ట్రంలో నేను, ముఖ్యమంత్రిగారు తదితర స్నేహితులు యీ విషయమై గౌరవ సభ్యులు చేసిన ఏకగ్రీవమైన సూచనపై మాట్లాడడం తటస్థించింది. మనం వెంటనే ఒక Administrative Reforms Committee

వేసుకోవాలనీ, వారు అన్నీ ఆలోచించి procedure ను simplify చేయడం, అక్కడక్కడ delegations చేయడం, ప్రతి శాగిశమునకు కొద్దికాలములోనే result వచ్చేటట్లు చేయడం జరగవలెననీ ఒక నిర్ణయం తీసుకున్నాము. కొద్ది రోజులలోనే ఆ కమిటీని వేయడం జరుగుతుందనీ నేను మనవిచేస్తున్నాను.

తరువాత సమస్య-ప్రొహిబిషను సమస్య. ప్రొహిబిషను పైన మాటలాడిన వారిలో కాంగ్రెసు పక్షము, కమ్యూనిస్టు పక్షము, స్వతంత్ర పక్షము అనే పక్ష భేదం ఉన్నట్లు వారి అభిప్రాయాలలో అగుపడటములేదు. ప్రొహిబిషను ఫేల్ అయినదా లేదా అనే సమస్య వేరు. నేను దాంట్లోకి ఇప్పుడు పోదలచుకోలేదు. అది పాలసీకి సంబంధించిన విషయము. ఏమయినప్పటికీ ప్రొహిబిషను చిన్న తరగతుల వాళ్ళకు మేలు చేకూర్చింది - దానిలో ఎన్ని లోపాలు ఉన్నప్పటికీ-అనే అభిప్రాయము నాకు వ్యక్తిగతంగా ఉంది. Prohibition పోలీసువారికి అప్పగించిన తరువాత police morale పోతున్నదనే మాట ప్రతి ఒక్కరినుంచి ధ్వనిస్తున్నది. ముఖ్యమంత్రిగారితోను, తదితర సభ్యులతోను మాట్లాడాను. Inspector General of Police తోను, ఇతర అధికార్లతోను మాట్లాడి ఈ prohibition ను పోలీసు శాఖనుంచి తప్పించాలనే ఒక నిర్ణయము జరుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. అది చాల ఉపయోగకరమని అనుకొంటున్నాను. ఈ prohibition ను పోలీసు శాఖకు అప్పగించిన తరువాత వారి కార్యక్రమాలు సక్రమముగా, చురుకుగా చేయకుండా ఎక్కువ దృష్టిని దీనిపైనే కేంద్రీకరిస్తున్నారని morale చెడిపోతున్నదని సభ్యుల భావము.

శ్రీ పి సుందరయ్య :- Morale ఎందుకని చెడిపోతున్నది ?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి:- Morale అనేక కారణాలవల్ల చెడిపోవచ్చును. ఆ కారణాలన్నీ మనకనవసరము. దీనిలో లోపాలు వున్నవని మనకు ఎప్పుడైతే అవుపడిందో అప్పుడు ఆ శాఖనుంచి తీసివేయడము మంచిది. దానికి ప్రభుత్వము respond కావాలి. అందుచేతనే ప్రభుత్వము పోలీసుశాఖనుంచి తీసివేయాలనే నిర్ణయానికి రావడము జరిగింది అని మనవిచేస్తున్నాను. ఇక corruption సంగతి ఎన్ని శాసనసభా సమావేశములనుంచి మాట్లాడుకొంటున్నామో చెప్పడానికి వీలు లేదు. లేదని అనడానికి వీలులేదు. వున్నమాట వాస్తవమే. సంఘములో ఇది ఒక దురలవాటు అయిపోయింది. ముందుకుపోయిన పెద్దదేశాలలో కూడ యీ corruption అనేది కొంత వుందని కొంతమంది చెపుతున్నారు. ఏమి వున్నప్పటికీ మన రాష్ట్రములో Corruption లేకుండా చేయాలి. దీనిని తగ్గించవలసిన బాధ్యత మన అందరిపైన వున్నది. ఇది constitution ప్రకారము కొన్ని rules తోను, కొన్ని regulations తోను సంబంధించిన విషయము. మన ఇష్టమువచ్చినట్లు చేయ

డానికి అధికారము లేదని అనుకొంటున్నాను. అందుచేత దీనిని tighten చేయాలి. దానికి ప్రత్యేకముగా ఒక department ను పెట్టి దానిలో Director of Anti-corruption అని ఒక ఆఫీసరును వేసి నిర్మూలించాలి. ఏదో confidential report మీదనే ఆధారపడకుండా కచ్చితమైన, న్యాయమైన, incorruptible ఆఫీసరును ఆ department లో వేసి దీనిని నిర్మూలన చేయాలని ప్రభుత్వము యొక్క నిశ్చయము. కొంతమంది మిత్రులు మాట్లాడుతూ బొంబాయిలో కట్టుదిట్టముగా చేస్తున్నారని చెప్పారు. దానికి కూడ పరిశీలన చేద్దాము. దానికి మన అందరము సహకారమిచ్చి మన రాష్ట్రములో corruption చాలవరకు తగ్గిందని పేరు తెచ్చుకోవాలి. అదే ప్రభుత్వము ఆశకూడ. గౌరవసభ్యులు బలపరచగలరని అనుకొంటున్నాను. ఇక నీరా సొసైటీల విషయము-ప్రభుత్వము దీనివిషయములో ఒక నిర్ణయము చేసిందని చెప్పను. కాని ప్రతిగ్రామానికి ఈ నీరా సొసైటీలు ఎందుకనియు వాటిని auction ద్వారా ఎందుకు ఇవ్వకూడదనియు, ఆ వచ్చిన డబ్బును స్థానిక సంస్థలకు ఎందుకు ఇవ్వకూడదు అనే ఆలోచన వుందని మాత్రమే మనవిచేస్తున్నాను. ఇంతవరకు ప్రభుత్వము ఏమీ నిర్ణయము చేయలేదు. ఎందుకంటె ఇది చాల చిక్కులతో కూడిన సమస్య. దీనిని జాగ్రత్తగా ఆలోచించి చేయాలి. Prima Facie గా వున్న ఆలోచన ఏమంటే, వీలైతే గౌరవ సభ్యులు సూచించిన ప్రకారము auction పద్ధతిని ప్రవేశపెట్టి ఆ వచ్చిన డబ్బును పంచాయితీ సమితులలో, పంచాయితీలలో ఇవ్వాలనేదే ప్రభుత్వాభిప్రాయము. ఇది ఖచ్చితమైన అభిప్రాయము అని అనుకోవద్దని మనవిచేస్తున్నాను. దీనిని పరిశీలన చేయబడుతుందనే సభావేదికనుంచి మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ వి. సుందరయ్య:— తెలంగాణా ప్రాంతములో కల్లు అంగళ్లు అని వున్నవి. వాటిని Excise Department చూస్తోంది. నీరా సొసైటీలయొక్క ఆదాయము స్థానికముగా వున్న పంచాయితీలకు ఏవిధముగా ఇవ్వాలని ఆలోచన వుందో ఇంకా నిర్ణయము కాకపోయినా — ఆ విధముగానే ఈ కల్లు అంగళ్లమీద వచ్చే ఆదాయమును ఇక్కడున్న స్థానిక సంస్థలకు ఇచ్చేదానికి ఆలోచించమని కోరుతున్నాను. పోలీసుశాఖను దగ్గరకురాకుండా చేసి, వాళ్లే దానిని enforce చేసేదానికి అధికారము ఇస్తే సక్రమముగా నడచి ఆదాయము వచ్చేదానికి అవకాశముంటుంది.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:— ఇవి రెండూ వేరు వేరుగా వున్నవి. తరువాత ఆలోచిద్దాము. ఇక N.G.Os యొక్క pay fixation లో చాల ఆలస్యము జరుగుతోందని వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు అన్నారు. నేను ఒక కాగితాన్ని చూపిస్తే వారికి ఆశ్చర్యమవుతుందేమో అనుకుంటాను. Pay fixation లో కొంతవరకు

పని జరిగింది. ఇది చాల కష్టముతో కూడిన పని ఈ statement ను చూపించ డానికి తీసుకొనివచ్చాను. ప్రతి employee కి "ఇంత" పెద్ద statement తయారు చేయాలి. ఈ statement ను తయారు చేయడములో ఎక్కువగా గాని, తక్కువగా గాని ఇవ్వకుండా చూసుకోవాలి. ఎక్కువగా pay చేస్తే recoveries వస్తాయి. తక్కువగా pay చేస్తే employee బాధపడతాడు. దానికి ఒక స్పెషల్ ఆఫీసరును వేసుకొన్నాము కొంత శాఖను కూడ ఇచ్చాము. చేస్తున్నారు. వారిచ్చిన లెక్కను బట్టి 65 వేల పై చిల్లర employees కి fix చేశారు ఇంకా చేయవలసినవారు 90 వేల పై చిల్లర ఉన్నారు. ఇందులో ఏ గుమాస్తాను పడితే ఆ గుమాస్తాను వేయడానికి వీలులేదు. ఆయన తప్పుచేస్తే ఇంకొకరిని వేసి ఆ తప్పును దిద్దుకోవలసి వుంటూవుంటుంది. అందుచేత Finance Department నుంచే కొంతమందిని ప్రత్యేకముగా వేయవలసివున్నది. బడ్జెటు సందర్భము మూలాన వారంతా busy గా వున్నారు. మార్చి ఆఖరుకు ఇంకొక 3, 4 sections ను అధికముగా ఇచ్చి 1960 జూన్ నెలలోపున ఈ కార్యక్రమాన్ని పూర్తిచేసి, ఈ pay fixation ను settle చేయాలనే భావముందని వారికి మనవి చేస్తున్నాను. Industrial Development Corporation ఎందుకండి అన్నారు. మన Finance Corporation వుంది.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :— వారు చెప్పిన 60 వేల మంది, 90 వేల మంది కలిసి 150 వేల మంది అయ్యారు. Local Bodies లోని employees కాకుండా teachers సుమారు 70, 80 వేల మంది వున్నారు. వారికి ఎప్పుడు జీతాలు fix చేస్తారు? జూన్ నెల అయిన తరువాత ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— ఇది గవర్నమెంటు ఉద్యోగస్థులకు సంబంధించిన లెక్క. Teachers అనండి, మునిసిపల్ ఎంప్లాయీస్ అనండి. అది వేరు. నేను చెప్పింది Revenue, Medical, Treasruies, Settlement, Agriculture, P. W. D, Police, Judicial, Education, Labour etc. వరకు మాత్రమే

శ్రీ బి.ఎల్లారెడ్డి :— తెలంగాణా టీచర్సుకూడ గవర్నమెంటు ఎంప్లాయీసే కదా ?

(Mr. Speaker in the Chair)

మిస్టర్ స్పీకర్ :— వారు బహుశా కలిసివున్నారేమో.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— కలిసివున్నారేమో. 'Education' అన్నపుడు వారు కూడ వచ్చి వుండవచ్చు. ఇది గవర్నమెంటుకు సంబంధించిన విషయము.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:— నిజమే. గవర్నమెంటుకు సంబంధించినదే. Aided School Teachers దగ్గర నుంచి, గవర్నమెంటు టీచర్సు వరకు గవర్నమెంటు

recommend చేసిన స్కేల్స్, సుమారు 60,70 వేల మంది teachers వున్నారు. అప్పుడే ప్రభుత్వము recommend చేసి ఒక సంవత్సరము అవుతోంది. నిర్ణయించవలసింది గవర్నమెంటు ఎంప్లాయీస్ 90 వేల మందికే కాదు, ఈ టీచర్సు కూడ వున్నారు కనుక తగిన staff ను వేయడానికి ఆలోచించమని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— తొందరగానే జరుగుతుంది. Industrial Development Corporation పెట్టామని బడ్జెటు స్పీచ్‌లోనే చెప్పాను. Finance Corporation వుంది కాబట్టి ఇది ఎందుకు అన్నారు. డైరెక్టర్లకు ఉద్యోగాలు ఇవ్వడానికా లేక డైరెక్టర్లను గౌరవించడానికా అని మాట్లాడారు. అదికాదు ఉద్దేశము Finance Corporation వుండడము వల్ల ఏదో కొంత డబ్బు సహాయము చేస్తారనుకోండి. Industrial Development Corporation ను పెట్టడము యొక్క ఉద్దేశ్యము. Private sector ను attract చేయడానికి, ఎక్కడైన industries పెడితే వారికి material, వున్న సాధన సంపత్తి ఏమిటి అనేది వారికి తెలియపరచడానికి ప్రభుత్వమంతట ప్రభుత్వము industries పెట్టుకోదలచుకొంటే పెట్టుకోవచ్చు. ఇతర industries ను promote చేయవచ్చు. Share Capital లో participation చేసి సామాన్యులలో ఒక విధమైన confidance ను create చేయడానికి ఉపయోగమవుతుంది. 51 per cent shares తో manage చేసుకోవచ్చు. లేకపోతే minority shares ను తీసుకొని manage చేయవచ్చు. ఇప్పుడు private industries చాల అవసరము. 3వ ప్రణాళికలో సుమారు రు. 4 వేల కోట్లు private sector లో వుంటుంది. 2వ ప్రణాళికలో private sector ద్వారా మనకు ఏవో కొన్ని మాత్రమే వచ్చాయి. చెప్పుకోతగ్గ ప్రగతి ఏమీ లేదు. Industrial Development Corporation వుంటే 3వ ప్రణాళికలో private sector ను attract చేయడానికి బాగుగా వుంటుందని పెట్టాము. ఇది చాల ముఖ్య సంస్థ దీనిపైన ప్రభుత్వము 1,2 సార్లు చర్చించి చాల అవసరమనుకొన్నది. ప్రస్తుతము దీనికి ఒక కోటి రూపాయలు అనుకొన్నాము. కొద్దికాలములోనే 2,3 కోట్ల రూపాయల వరకు పెట్టి గట్టిగా పనిచేయించడానికి వీలవుతుందని అనుకొంటున్నాను.

శ్రీ వాసుదేవ కృష్ణాజీ నాయక్ (సుల్తాన్ బజారు) :— Small Scale Industries కు యింకో కార్పొరేషన్ ఏర్పాటు చేస్తారా? లేక ఇదే కార్పొరేషన్ దానికి కూడ పనిచేస్తుందా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— మేజర్, మీడియమ్ ఇండస్ట్రీస్ లలో తప్ప చిన్న ఇండస్ట్రీస్ లలో, small scale industries లో ఇండస్ట్రియల్ డెవలప్ మెంట్ కార్పొరేషన్ చెయ్యి పెట్టాలనే ఉద్దేశం ప్రస్తుతం లేదు. Small Scale and

Cottage Industries కు ఒక కార్పొరేషన్ వుండాలా, లేదా అనేది వేరే విషయం అది ఈ సందర్భంలో రాదు

శ్రీ సుందరయ్యగారు, ఇతర సభ్యులు backward classes కు, scheduled castes కు పోయిన సంవత్సరంకంటె ఈ సంవత్సరం డబ్బు తగ్గించారని చెప్పారు అది వాస్తవం కాదని మనవి చేస్తున్నాను Scheduled castes కు 1959–60 లో 119 లక్షల రూపాయలు వుంటే, ఇప్పుడు 136.42 లక్ష వుంది. Other backward classes కు ఇదివరకు 24 11 లక్షలు వుంటే ఇప్పుడు 26.52 లక్షలు వుంది. అందువల్ల వారికి తగ్గించాము అనే మాటే లేదని నేను మనవి చేస్తున్నాను.

Progress of expenditure in minor irrigation పై ఒక విమర్శ వచ్చింది. ఇప్పుడే నేను figures తెప్పించాను. Minor irrigation కు 1957–58 లో 145 లక్షలు ఖర్చుపెడితే 1958–59 లో 187 లక్షలు ఖర్చుపెట్టాము 1959–60 లో 309.74 లక్షలు కేటాయిస్తే 1960–61 కి 407.05 లక్షలు కేటాయించాము. 1957–58 లో 145 లక్షలు వుంటే 1960–61 కి 407 లక్షలు కేటాయించటం జరిగిందని మనవిచేస్తున్నాను. మీడియమ్ ఇర్రిగేషన్‌కు 1957–58లో 211 లక్షలు ఖర్చు చేస్తే 1958–59 లో 221 లక్షలు ఖర్చుచేశాము 1959–60లో 222 లక్షలు కేటాయించటం జరిగింది. 1960–61 లో కొంచెం తక్కువగా కేటాయించటం జరిగింది. మన plan items లో గాని, plan expenditure లో కాని 'irrigation of all types' కు– మేజర్‌కు, మైనర్‌కు– మీడియమ్‌కు కాని– చాలా ఎక్కువ పర్సంటేజ్ ఇవ్వటం జరిగిందని ఈ figures వల్ల తెలగలదని మనవిచేస్తున్నాను.

*శ్రీ పి. సుందరయ్య — బడ్జెటు డిటైల్స్‌లో 460 పేజిలో scheduled castes కు 1958–59 accounts లో రు 1,17,61,180 లు వుంది. 1959–60 బడ్జెటుఎస్టిమేటు రు. 1,42,47,700లు revised estimate 1959–60 లో రు. 1,62,14,400 లు, budget estimate 1960–61 లో రు. 1,48,17,800 వుంది. అంటే scheduled castes కు revised estimate (1959-60 లో) లో రు. 1,62,14,400 కేటాయిస్తే 1960–61 లో రు. 1,48,17,800 కేటాయిస్తే దాదాపు 14 లక్షలు తగ్గినట్లు అవునా? కాదా? Expenditure from scheduled castes scholarship board fund నుండి revised estimate లో 1959–60 లో రు. 14,57,500 refund వస్తుంది. ఆ fund నుండి 1960-61 లో రు. 11,76,000 ఖర్చు పెడతామని దానిలో వుంది. Administration లో తగ్గిస్తే నాకు విమర్శలేదు. Education లో scholarships కు current year లో రు. 11,76,000 ఖర్చు

పెడుతున్నారంటే అంటే మొత్తం వారికోరకు మార్చి ఆఖరులోగా రు. 1,47, 56,900 ఖర్చు పెట్టదలచుకొంటే, వచ్చే సంవత్సరానికి రు. 1,36 41,800 ఖర్చు పెడుతున్నారంటే సుమారు రు 11 లక్షలు ఈ సంవత్సరంలో తగ్గించారు. అదే నేను point చేశాను.

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి :— ఇప్పుడు వాటిగురించి వివరంగా చెప్పాలంటే చాలాకష్టం ఏ item క్రింద ఎందుకు ఏది చేర్చబడిందో కావాలంటే వారికి విపులంగా తరువాత మనవిచేస్తాను.

శ్రీ పి సుందరయ్య :— నేను కూడ details లోనికి పోవటం లేదు ఆ details ను work out చేసిన పిదపనే నేను statement చేశాను. మైనస్సులు, డిడక్షన్స్ అన్ని కలిపిన పిదప వచ్చే సంవత్సరానికి రు. 1,36,41,800 కావాలని డిమాండులో పెట్టాను. అందులో సుమారు రు. 11 లక్షలు economy చేశారన్న విషయం clear గా కనిపిస్తోంది. అలా చేయటం న్యాయంకాదు. 1959—60 లో రు. 1,47,56,900 ఖర్చు పెడితే 1960—61 లో రు. 1,36,41,800 అంటే......

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— వేటి క్రింద కూడా expenditure తగ్గటం లేదు.

డిప్యూటీ చేర్మెన్ (శ్రీ వి వి. నరసింహారావు) :— Total figures లో తగ్గిందని సుందరయ్యగారు చెబుతున్నారు దానికి మీ ప్రత్యుత్తరం ఏమిటి?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— ఎందుకు, ఏ కారణాలవల్ల తగ్గింది? ఎక్కడ allot చేసింది నేను చెబుతాను.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :— తక్కువ కాకపోతే ఎక్కువ చేస్తామని వాగ్దానం చేస్తే మంచిది

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి — ప్రతి సంవత్సరం ఎక్కువ అవుతున్నది కాని తగ్గడం అనేది లేనేలేదనే విషయం దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి.

తరువాత electricity ని గురించి గౌ॥ సభ్యులు కొంతమంది చెప్పారు. Electricity Demand బహుశ 14,15 తేదీలకు చర్చకువస్తుంది. ఆరోజున దానిమీద గౌ॥ సభ్యులు విపులముగా మాట్లాడవచ్చు. Electricity క్రింద ప్రతి సంవత్సరము ఎక్కువగ డబ్బును కేటాయిస్తూనే ఉన్నాము. Electricity Board ఒకటి form కాబోతున్నది, దాని విషయములో scheme ఒకటి రాబోతుంది. అది form అయిన తరువాత ఎన్ని schemes sanction చేసేది, ఎన్ని కోట్లను

sanction చేయవలెనో, దానిని గురించిన scheme, figures నావద్ద ఉన్నవి. దీనిని గురించి చేయబడిన సూచన ఏమిటంటే rural electrification కు సంబంధించి ఇంకా ఎక్కువగా వేయడానికి ఏదైనా loan float చేయకూడదా అని అన్నారు. అది కూడ ఆలోచింపబడుతుంది. ఐదారు రెండుకోట్లకో, మరెంత అవసరముంటుందో చూచుకొని loan float చేసే ఆలోచన జరుగుతుంది.

తరువాత expenditure in agency areas చాలా తక్కువగ ఉంటున్నవని మహమ్మద్ తహశ్శీల్ గారు చెప్పారు. దానికి సంబంధించిన figures కూడ నేను తెప్పించాను. మొట్టమొదట దానికి 99 లక్షల 30 వేలు కేటాయించాను. 1960-61 కి allot చేసిన సొమ్ములో నుంచే కేటాయించబడింది. తరువాత R.T.C. వారు, electricity board యొక్క బడ్జట్లు మావద్దకు ఎందుకు రాకూడదు అనే సూచన కూడ ఒకటి వచ్చింది. ఆ board ఎట్లాగు form కాబోతున్నది. వివరాలు table మీద పెట్టబడుతాయి. అదేవిధముగ R.T.C. యొక్క కార్యక్రమాలు, వారు చేసే ఖర్చు వివరాలు table మీద పెట్టబడుతాయని మనవి చేస్తున్నాను. ఆ subject ను గురించి చర్చకు వచ్చినప్పుడు, గౌ॥ సభ్యులు విమర్శించవచ్చు.

తరువాత loans to municipalities ను గురించి ఆలపాటి వెంకటరామయ్యగారు, ఇంకా ఇతర సభ్యులు చెప్పారు. ఇవి చాలా చాలా భాగము increase అవుతూ పోతూనే ఉన్నవి. Village Panchayats జిల్లా పరిషత్తు వగైరాలకు ఇచ్చే మొత్తము అంతా లెక్కచూస్తే దాదాపు 12 కోట్ల పైచిల్లర కేటాయిస్తున్నాము. దానిని several heads క్రింద divide చేస్తున్నాము. మొన్న ప్రత్యేకంగా దీనికి ఇచ్చిన డబ్బు సంగతి చెప్పడములేదు. మొత్తము మీద చెబుతున్నాను. తరువాత education క్రింద, compensation under motor vehicles క్రింద 12 కోట్లకు పైగా అయినది. తరువాత famine roads ను గురించి చెప్పారు. దానిక్రింద ఎంత ఖర్చు అవుతున్నదో గౌ॥ సభ్యులకు తెలుసు. ఒక్కొక్క జిల్లాకు మూడేసి లక్షల చొప్పున అయిదు జిల్లాలకు ఇచ్చాము. వెంకటరమణప్పగారు, ఇంకా ఆయా ప్రాంతాల నుంచి వచ్చిన ఇతర సభ్యులు కూడ చెప్పారు. దానిని గురించి ఒక్క విషయము మనవిచేయ దలచాను. ఒకేసారి పది రోడ్లను తీసుకుని distribute చేసేదానికంటే ఒక్కొక్క రోడ్డును తీసుకుని దానిమీద కొద్దికొద్దిగా ఖర్చుచేస్తూ పోవాలని నా అభిప్రాయము. వీలుగాఉంటే యింకా అదనముగ కూడ కొంతసొమ్ము ఇచ్చి ఆ రోడ్లు అన్నీ పూర్తిచేయడము మంచిది. ఆ విధంగా పూర్తిచేయాలనే ఉద్దేశ్యము ప్రభుత్వానికి ఉన్నది. అందువల్ల ఈ మూడు లక్షలకు యే ఒక్క రోడ్డు తీసుకున్నప్పటికినీ,

దానికి metalling తో సహా పూర్తి చేస్తే, వచ్చే సంవత్సరము ఈ డబ్బు, యింకా అదనముగ ఇచ్చే డబ్బు ఖర్చుచేస్తే ఆ రోడ్డు అంతవరకు పూర్తి అవుతుంది. అట్లాగే అన్ని రోడ్లు పూర్తి చేయవచ్చు. తరువాత progress of expenditure ఎట్లా ఉన్నదో మనము చూస్తూనే ఉన్నాము. 1957-58 సంవత్సరము మొత్తము సంఖ్య చెప్పాలంటే, ఒక్క Police శాఖ మీద 18% మాత్రమే increase అయితే education మీద, medical మీద over 50% సుమారుగా increase అయినది అందులో Public Health క్రింద 130% increased expenditure చూపించుకుంటున్నాము. తరువాత కోదండరామరెడ్డిగారు- కావలి కనుపూరు కెనాల్ విషయము చెప్పారు దానికి ద్వితీయ పంచవర్ష ప్రణాళికలో కొంతవరకు డబ్బు కేటాయించాము ఇంకా ఏదైనా వీలుగా ఉంటే ఈ ద్వితీయ పంచవర్ష ప్రణాళిక పూర్తి అయ్యే లోగా చూచుకోవలసి ఉంటుంది. ఆ విషయములో కూడ కార్యక్రమాలు జరుగుతున్నవి తరువాత పాలా వెంకటసుబ్బయ్యగారు, ఇంకా ఆ జిల్లానుంచి వచ్చిన ఇతరసభ్యులు, పార్థసారథిగారు turmericను గురించి చెప్పారు. వారు చెప్పింది చూస్తే, turmeric పైన commercial crops assessment పైన Sales Tax ను reduce చేయమని వాదించారు. ప్రస్తుతము దానిని గురించి నేనేమీ చెప్పజాలను. ఆ విషయమును గురించి ప్రభుత్వము పరిశీలిస్తున్నది. తుది నిర్ణయము యింకా నెలరోజులలో గాని తేలదు అచ్యుతరామయ్యగారు lime gardens మీద గాని, coconut gardens మీద గాని చెట్లు నాటినప్పటి నుంచి, చెట్టుకు ఇంత అని విధిస్తున్నారు, ఫలసాయము రాకముందే assess చేస్తున్నారు, కాని ఇది అన్యాయము, ఫలసాయము వచ్చినప్పటి నుంచి వేయమని కోరారు. ఈ విషయము కూడ ప్రభుత్వము పరిశీలిస్తున్నది. తరువాత Ekbote గారు Law Commission కేంద్రప్రభుత్వము వారు వేసుకున్నట్లు మన రాష్ట్రప్రభుత్వం కూడ వేయడము అవసరమని అన్నారు. ఈ సంగతి గత సంవత్సరము కూడ చెప్పారు. వారు చెప్పింది ఏమిటంటే, మనము ఇక్కడ Legislature ద్వారా చేసే చట్టములన్నీ హైకోర్టు వారో, Supreme Court వారో కొన్ని *ultra vires* అని declare చేస్తున్నారు. అందువల్ల ఈ Acts పనికిరాకుండా పోతున్నవని అన్నారు. ఆ విధముగ చెప్పడము న్యాయము కాదు. ఎందుకంటే మనము ఆంధ్ర స్టేటులో గాని, ఆంధ్రప్రదేశ్ స్టేటులో గాని చేసినవి *Ultra vires* అని చెప్పింది ఇంతవరకు నేను చూడలేదు— కాని వారు చెప్పినదానిలో కొంతవరకు ఒప్పుకోవచ్చు బహుశః అది Urdu భాషలోనో, ఇంగ్లీషులోనో ఉండవచ్చు అని integrate చేసేటప్పుడు కొంత యిబ్బంది ఉంటే ఉండవచ్చు. అప్పుడు దానికి Law Commission అవసరము కావచ్చు. కాని ప్రస్తుతము అలాంటి ఇబ్బంది ఏమీలేదు. అందువల్ల అవసరము లేదనుకుంటాను. సెంట్రల్ గవర్నమెంటువారు వేసుకొని ఉండవచ్చు.

శ్రీ జి ఎల్లమందారెడ్డి:– మనము ఇదివరకు చేసిన Inams abolition Act వగైరాల విషయములో కొన్ని అవకతవకలు జరిగినవి. అందువల్ల Law Commission అవసరమనే అంటున్నాను

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి:– ఈ Commission మనకు అవసరమో, కాదో ఆలోచించి తుదినిర్ణయము తీసుకుంటాము. ఎందుకంటే, ప్రస్తుతము మనకు Subordinate Legislation Committee అనేదానిని ఏర్పాటు చేసుకున్నాము. వారు కూడ మనము చేసిన చట్టములు చూస్తున్నారు. అందులో ఉన్న లోపములను కూడ చూస్తున్నారు కాని Law Commission అనేది వస్తే అది ఈ కార్యక్రమము ఎన్నిరోజులు జరపగలదు అనేది ఒక సమస్య వస్తుంది. దానిని గురించి దీర్ఘంగా ఆలోచించవలసి ఉన్నది.

టెంపొరరీ చేర్మన్ (శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు):– Subordinate Legislation Committee యొక్క functions గురించి rules ఏమైనా ఉన్నావా?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి:– Law Commission కు, Subordinate Legislation కు సంబంధము ఉన్నదని నేను చెప్పడము లేదు. దాని province వేరు. దీని province వేరు. అయినను పరిశీలన జరుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:– ఈ Law Commission అనేది ఒక Standing Committee గా ఉండాలనే కోరారు. Adhoc Committee గా కాదు. దాని ఉద్దేశ్యము ఏమిటో వారు చెప్పారు.

టెంపొరరీ ఛైర్మన్ (శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు):– ఆలోచిస్తామని చెబుతున్నారుగదా! It is a matter of detail.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:– Constitution of Law Commission గురించి ఆలోచిస్తామనే చెబుతున్నాను. ఈ commercial crops assessment కూడ బడ్జెటు ప్రతిపాదనలలో ఒకటని మనవిచేశాను. కొంతమంది గౌరవ సభ్యులకు కూడ ఈ విషయములో కొద్దిగా అనుమానముగా కూడ ఉన్నది. ఏమనంటే, దీనిని ముందు suspend చేసి, తరువాత వసూలు చేస్తారా అనే అనుమానము కొంతమంది సభ్యులు వ్యక్తపరచినందువల్ల, ఈ బడ్జెటు ప్రతిపాదనలలో చెప్పిన ప్రకారము మూడు సంవత్సరములవరకు కూడ దానిమైన levy గాని, వసూలు అనేది కాని ఏమాత్రము ఉండదు అని మనవిచేస్తున్నాను. చాలామంది మూడు సంవత్సరములు ఎందుకు? వెంటనే ఒకేసారి దానిని తీసి వేయ కూడదా అని అన్నారు. అసలు మూడు సంవత్సరములు అంటేనే ఇదివరకు కొన్ని చిక్కులు

వచ్చినవి. వసూలుచేసే విషయములో విస్తీర్ణమును గురించిగాని, draught వల్ల గాని, అనేకమైన చిక్కులు బాధలు కలిగినవి. దానికి remission ఇవ్వవలసిన పరిస్థితులు కూడ ఏర్పడినవి. అందువల్ల అవి అన్నీ చూచుకుని మనము ఈ రెండు మూడు సంవత్సరములలో ఇది ఏవిధముగ జరుగుతుంది అనేది అంతా ఆలోచించి దీనిని ఉంచడమా, తీసివేయడమా అనేది ఆలోచించి అవసరమైతే తీసివేసుకోవచ్చు Complete గా levy ఉండదు—Collection చిక్కు సంగతి నేను మనవిచేస్తున్నాను తరువాత Small Scale and Cottage Industries విషయములో కూడ చెప్పారు. గత సంవత్సరము వీటిక్రింద సుమారు 44 లక్షలు కేటాయించి ఖర్చు చేశాము. ఈ సంవత్సరము అది 93 లక్షల పైచిల్లరకు పెరిగింది. దానికి సంబంధించిన వివరాలు figures తో సహా తెప్పించాను. నావద్ద ఉన్నవి. అవి అన్నీ ఇప్పుడు చదవవలసిన అగత్యము లేదనుకుంటాను ఏమైనప్పటికినీ, ఈ industries కు ఎక్కువగ ప్రాధాన్యత యివ్వబడుతున్నదని మనవిచేస్తున్నాను. అధ్యక్షా, ఇక దీనిమీద ఇంతకంటె ఎక్కువగ నేను చెప్పవలసినవి ఏమీ లేవు. స్వతంత్రపార్టీ తరఫున దివి కొండయ్య చౌదరిగారు మాట్లాడారు. స్వతంత్రపార్టీ ఈ రోజులలో అసలే infantile paralysis తో suffer అవుతున్నది. అలాంటి సమయములో నేను చెప్పవలసిన పని లేదనుకుంటాను

శ్రీ వి రాజగోపాల నాయుడు:—ఈ paralysis వారి పార్టీకి కూడ వస్తుంది.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— వస్తే, వచ్చినప్పుడు ఆలోచించవచ్చు. ఒక్క చిన్న మాట అంటే, అంతటి కోపముపడితే ఎట్లాగు? కాని ఒక్క విషయము ఉన్నది. అసలు socialism, స్వతంత్రం, ఈ రెండు ఒకచోట exist కావు అని అన్నారు కాని మా యొక్క దృక్పథములో అవి exist అవుతాయనే మా నమ్మకము. ఏ సంఘములోనైనా ఏదో బాగా తెలివిగలవారికి, బాగా భాగ్యవంతులకు అందరికి స్వేచ్ఛ యిచ్చాము. మీరు అందరు పోటీ పడండి అని చెప్పడము న్యాయము కాదు. అందువల్ల మాకు ఖచ్చితమైన అభిప్రాయములు ఉన్నవి. అందులో దేశములో socialism కావాలని తారతమ్యములు పోవాలని, ఇలాంటి మార్పులు ప్రజలలో రావాలని అంటున్నాము.

డెంపొరరీ చేర్మెన్ (శ్రీ వి. వి. నరసింహారావు) :— రెండూ ఒకటేనని అంటున్నారు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— వారు చెప్పేది, Tibet సమస్య వస్తే మీ యిష్టము వచ్చినట్లు చేయండి. బొంబాయి సమస్య వస్తే మీ యిష్టము వచ్చినట్లు చేయండి. అట్లాగే ముఖ్యమైన సమస్యలు వచ్చినప్పుడు, అదంతా దేశము మొత్తము మీద వచ్చినప్పుడు ఎవరికి వారే యమునా తీరే అన్నట్లుగా ఎవరి యిష్టము వచ్చి

నట్లు వారు చేసుకునేటప్పుడు, అప్పుడు ఒక పార్టీకాదు నేను ఎక్కువగ విమర్శ చేయను—

మనదేశము యొక్క పరిస్థితులు, మనదేశం యొక్క వాతావరణం, మన యొక్క చరిత్ర, సాంప్రదాయము మనం ఎట్లా ముందుకు పోవాలి అనేటటువంటిది మనం నిర్ణయించుకోవలసియున్నది. ఒక సంఘంలో సంఘానికి అవసరమైనప్పుడు మనం ఏదైన curtailment అవసరమైతే, అది నిరభ్యంతరంగా చెసుకొంటూ ఉండేటటువంటి కార్యక్రమంలో మనము ముందుకు పోతున్నాము. ఏమైనప్పటికి గౌరవసభ్యులు అనేకమంది మంచి సూచనలు చేశారు. వాటన్నింటికి వారికి నేను ధన్యవాదాలు అర్పిస్తున్నాను. వారు చెప్పినటువంటి అంశాలలోకి నేను మళ్ళీ individual గా నేను పోవలసిన అవసరం లేదేమో. అయినప్పటికి, అన్ని points cover చేశాను,— I mean important points మౌలాసాబ్ గారు, తహశీలుగారు కూడా ఏవో సూచనలు చేశారు తరువాత అప్పారావు గారు, శ్రీకాకుళం, విశాఖపట్నం జిల్లాలను గురించి ఏమి చేయలే అని చెప్పారు అది న్యాయమైనటువంటి మాట కాదు. వంశధార త్వరలోనే మొదలుపెట్ట బోతున్నారు. అనేకమైన irrigation schemes శ్రీకాకుళం, విశాఖపట్టణం జిల్లాలలో చేయబడినాయని కూడా వారికి మనవిచేస్తున్నాను. లక్ష్మణదాసుగారు famine రోడ్లు విషయం చెప్పారు. దానికి సమాధానం చెప్పాను. సుదర్శనరావు Industrial development, Cottage industries ఉండవలెనన్నారు దానికి నేను సమాధానము చెప్పాను. పంతోని రెడ్డిగారు redtapism గురించి చెప్పారు. అంటే administrative efficiency అన్నమాట. తరువాత S.E.O, సంగతి కూడా ఏదో చెప్పారు. అది చాలా చిన్న విషయము Planning విషయం చర్చ వచ్చినప్పుడు, వారు ఆ విషయం గురించి మాట్లాడితే, గౌరవ మంత్రి రంగారెడ్డిగారు దానికి సమాధానం చెప్పగలరు. గోపాలక్రిష్ణయ్య, corporation సంగతి మనవిచేశారు. Corporation ఎందుకని అన్నారు. Corporation పెట్టడంలో ఉద్దేశం చెప్పుతాను. దేంట్లో అయితే ప్రభుత్వ డిపార్టుమెంటుగా ఉంటే, కాలయాపన జరుగుతుందో, దేనికైతే, ప్రభుత్వ డిపార్టుమెంటులో encouragement గాని fillip గాని రావడంలేదో, దానికి, corporations పెట్టుకొంటె దానికి కావలసిన encouragement and fillip వస్తాయి. అందులో మనకు కొంత Government of India participation కూడా ఉంటుంది అనేటటువంటి ఉద్దేశం కూడా ఉన్నది. దాంట్లో కొంత income tax పోతే పోవచ్చు. ఆ income tax లో నుంచి మనకు మళ్ళీ కొంతభాగం వస్తుందనుకొంటె ఏమైనప్పటికి మనం మొత్తం పైన ఆలోచించి ఈ corporations ఉండడం మంచిదని అనుకొన్నాము. ఇప్పుడే Eectricity Board పెట్టుకొన్నాము. వారు సుమారు

8 మాసాలలో అయిదు కోట్లు, ఎనభై లక్షలు ఖరీదు అయ్యేటటువంటి schemes sanction చేసుకోగలరు. అదే ఈ public కార్యకలాపాలలో అయితే, ఒక డిపార్టుమెంటునుంచి ఇంకొక డిపార్టుమెంటుకు పోవడం ఈ విధంగా కాలయాపన జరుగుతుంది. Corporations లో అయితే కొంచెము శీఘ్రగతిని జరుగుతుందనే టటువంటి ఉద్దేశం ఉన్నది. తరువాత గుంటూరు యూనివర్శిటీ విషయం చెప్పారు. అది ఎప్పుడు వస్తుందో చెప్పలేనుగాని, అంతా తప్పకుండా వస్తుంది. అది కొంచెము ముందు వెనకలు ఆలోచించవలసిన విషయము. అది బహుశా గుంటూరులో వచ్చినా, లేక నాగార్జునసాగర్ నాగార్జున యూనివర్శిటీ వచ్చినా ..

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:- మూడవ ప్రణాళికలో......

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:- అదే, మూడవ ప్రణాళికలో దానిని తయారు చేస్తాము. ఆ తరువాత రామబ్రహ్మంగారు jaggery విషయం చెప్పారు. Sugar-cane ను jaggery లోకి convert చేసినప్పుడు, దానిపైన sales tax ఉండ కూడదని చెప్పారు. దాన్ని గురించి నేను ప్రస్తుతం మనవిచేయలేను. అది డబ్బుతో కూడిన సమస్య అది వేరుగా పరిశీలించవలసి యుంటుంది తరువాత గున్నయ్యగారు ప్రతిసంవత్సరం ఒక కోటిరూపాయలు హరిజన ఇళ్లకే ఇవ్వమన్నారు. కోటి రూపాయలు ఇవ్వకపోయినా, 40 లక్షలు పైచిల్లర హరిజన ఇళ్లకు ఇస్తున్నాము. ఇంకా scholarships వగైరా గురించి నేను అంకెలు చెప్పాను. ఏమైనా, ప్రభుత్వముయొక్క శక్తిసామర్థ్యములు గుర్తులో పెట్టుకొని ఎంతవరకు ఎక్కువ డబ్బును కేటాయించడానికి వీలుగా ఉంటుందో అంతవరకు కేటాయిస్తున్నాము. తరువాత ఈ బంజరు lands distribution సమస్య కూడా ఒక పెద్ద సమస్యగా ఉన్నది. దానివిషయం ఇటీవల ముఖ్యమంత్రిగారు తొందరగా వాటిని distribute చేసేటటువంటి విషయం తీవ్రంగా వారు ఆలోచిస్తున్నట్లు చెప్పడం జరిగింది. దానికి వేరే non-official committee గాని, official committee గాని వేయవలెనా లేక వేయకుండానే distribute చేయవచ్చునా అనేది it is a matter of details. అది వారు ఆలోచించి శీఘ్రంగా చేస్తారని నేను అనుకొంటున్నాను. తరువాత సాదగ్గర శ్రీకాకుళం జిల్లా figures కూడా ఉన్నాయి. అక్కడ సముద్రము వొడ్డున ఉన్నటువంటి fishermen కు ఏమి సహాయం చేశారో అది కూడా చెప్పాను. జి. వెంకటరెడ్డిగారు ఆఫీసుల్లో కొంచెము ఆలస్యం జరుగుతున్నదని చెప్పారు. అంటే అది కూడా administrative efficiency కి సంబంధించినటువంటి విషయమే. దానికి కూడా నేను సమాధానం చెప్పాను. తరువాత శ్రీశెట్టి అప్పారావుగారు Revenue Board ను abolish చేయవలెనన్నారు. అది చాలా రోజులనుంచి పరిశీలనలో ఉన్నది. Economy

committee కి నేను Chairman గా ఉండి Revenue Board ను abolish చేయవలెనని సిఫార్సు కూడా చేశాను కాని ఏదైనా ఒకటి abolish చేసి. దానిస్థానే ఇంకొక సంస్థను మళ్లీ మనం create చేయాలన్నప్పుడు, ఆ కొత్తగా create అయ్యేటటువంటి సంస్థవల్ల ఎక్కువ ఉపయోగం ఉంటుందని అనుకొంటేనే తప్ప, ఊరికే sentimental reasons వల్లగాని, ఇది ఏదో పురాతనంనుంచి వస్తున్నది, దీనిని తీసివేస్తేనే ఘనత అనేటటువంటి అభిప్రాయం గలవాడిని కాను. నేను Economy Committee Chairman గా దీనిని తీసివేయవలసిందని సిఫార్సు చేసినప్పటికినీ, I keep an open mind ఎందుకంటె దీనిని తీసివేస్తే మరి ఇంకో సంస్థ రావాలిగదా, ఆ సంస్థవల్ల ప్రజలకు ఎక్కువ ఉపయోగం ఉండి, పనులు శీఘ్రంగా జరుగుతాయా లేదా అనేటటువంటిది కూడా ఆలోచించాలి. ఈ మధ్యలో ఒకసారి మద్రాసుకు వెళ్ళినప్పుడు అక్కడ Finance Minister గారి దగ్గరకు, Chief Secretary దగ్గరకు వెళ్ళి మాట్లాడడం తటస్థించింది. వారు కొన్ని విషయాలు చెప్పిన తరువాత మరల ఈ విషయము పునరాలోచించాలనే అభిప్రాయము కలుగుతున్నది. తరువాత decentralisation చేసినందుకు చాలా అభినందించారు. ఈ decentralisation కార్యక్రమాలలో మన గౌరవసభ్యులు అనేకమంది జిల్లా పరిషత్తు Chairman గా వచ్చినటువంటివారు కొన్ని చిక్కులు కొన్ని ఇబ్బందులు గురించి వారు చెప్తున్నారు. నేను మొట్టమొదటనే చెప్పాను. మనకు ఏమైనా చిక్కులు వస్తే తరువాత ఆలోచించుకొని ఆ rules గాని ఆ Act గాని amend చేసుకోవచ్చునని Planning మంత్రిగారు బహుశ ఈ నెలలోనో, ఎప్పుడో వారందరిని సమావేశ పరచి, వారి అనుభవం ప్రకారం Act లో మార్పులు తీసుకురావాలో, లేక ఆ rules లో మార్పులో తీసుకురావాలో ఆలోచిస్తారు. ముఖ్యంగా జిల్లా పరిషత్తులకు ఇస్తున్నటువంటి ఈ అధికారంవలన వికేంద్రీకరణ జయప్రదంగా సాగాలనే అభిప్రాయం మనకందరికీ ఉన్నది, కాబట్టి దాంట్లో చిక్కులు అవన్నీ ఆలోచించుకొని తగిన మార్పులు చేసుకోవచ్చునని మనవిచేస్తున్నాను. తరువాత అప్పర్ సీలేరు విషయం చెప్పారు. ఇటీవల గోపాలక్రిష్ణయ్యగారు వేసినటువంటి ప్రశ్నకు సమాధానంగా, ఒరిస్సా గవర్నమెంటుకు మన గవర్నమెంటుకు ఈ విషయంలో జరిగినటువంటి ఒప్పందాన్ని గూర్చి statement ద్వారా మనవిచేశాను. ఆ కార్యక్రమం జరుగుతూ ఉన్నది. దాని construction కు ఏమీ ఆక్షేపణలేదు. తరువాత బలిమల ప్రాజెక్టు ఇంకా investigation లో ఉన్నది. అది ఏగతికి వస్తుందో తరువాత చెప్పవలసిందే గాని ఇప్పుడు చెప్పడానికి కాదు. అప్పర్ సీలేరు కార్యక్రమం మట్టుకు మొదలుపెట్టుకొన్నాము. ఆ కార్యక్రమం జరుగుతూ ఉన్నది. ఇక ఫెర్నాండిస్‌గారు Anglo-Indians విషయం చెప్పారు. అది తప్ప

కుండా మేము చూస్తూనే ఉన్నాము. వాళ్ళకు protection ఉన్నది. ఇంకా backward people అందరికి కూడా provision ఎక్కువ చేసుకొన్నాము ఏ కమ్యూనిటీ అయినాసరే economical గా backward అయితే, వాళ్ళకు educational facilities, డబ్బు ఇస్తున్నాము. కొంచెము మంచి విద్యార్థులు, ధనాభావంచేత చదువు మానుకొంటె, అటువంటి వారికి proffessional and Technical Colleges లో, సహాయంచేసి, loan పూర్వకంగా కూడా సహాయం చేస్తే మంచిదని కూడా నేను నా బడ్జెట్ ప్రతిపాదనలో మనవిచేశాను ఎక్నోబేలే గారు తెలంగాణాలో మద్యపాన నిషేధము ప్రవేశపెట్టాలని చెప్పారు. అది వారు press చేయరని అనుకుంటాను. అది ఇప్పుడు సాధ్యము కాదేమోనని నా అభిప్రాయము. ఏమైనప్పటికి అది తెలంగాణా గౌరవ సభ్యులపైన అధారపడి ఉన్న విషయము. వారు దాని ఉచితానుచితాలు నిర్ణయించుకోవాలి. జాగ్రత్తగా ఆలోచించగలరని మనవిచేస్తున్నాను.

(*Mr. Speaker in the Chair*)

ఈరోజున తెలంగాణా బడ్జెటు సర్‌ప్లస్‌గా ఉన్నదని గౌ॥ సభ్యులు అనేక మంది చెబుతున్నారు— దాని కారణాలు అర్థము చేసుకోవాలి.

Geological కార్యక్రమం చురుకుగా సాగుతోంది. ఎక్కడెక్కడ ఏ ఏ ప్రాంతాలలో సర్వే జరుగుతున్నదీ నావద్ద detailed note ఉన్నది.

ఉస్మానియా యూనివర్శిటీకి 52 లక్షలు block grant ఎప్పుడో నిర్ణయించారని దానిని ఎక్కువ చేయాలనే సూచన వారు (ఎక్నోబేగారు) చేశారు. నేను బడ్జెటు స్పీచ్‌లో చెప్పాను. 1960—61 కి ఉస్మానియా యూనివర్శిటీకి 4 లక్షలు; ఆంధ్ర యూనివర్శిటీకి 2 లక్షలు; శ్రీ వెంకటేశ్వర యూనివర్శిటీకి 2 లక్షలు *adhoc* grant యివ్వటం జరిగింది. ఉస్మానియా యూనివర్శిటీ బ్లాక్ గ్రాంట్ revise చేయాలని వైస్ ఛాన్సలర్, ఎక్నోబేగారు, ఆ సెండికేట్ తరపున ప్రభుత్వముతో సంప్రదింపులు జరుపుతున్నారు. దాని ఫలితము ఏమిటో ఇప్పుడు చెప్పలేను. రివైజ్ అవుతుందో, కాదో, ఆ చర్చలు అయిన తరువాత తెలియవలసిన విషయము.

లా—కమిషన్ విషయం ఇదివరకే మనవిచేశాను. విద్య విషయములో ఖర్చు ఎక్కువ అవుతున్నది. 1957—58 లో 10 కోట్ల పైచిలుకు ఖర్చు పెట్టితే, 1960—61 లో $15\frac{1}{2}$ కోట్లు విద్య క్రింద ఖర్చు పెట్టుతున్నామని మనవి చేస్తున్నాను.

కడప కోటిరెడ్డిగారు "economy in expenditure" ఉండాలన్నారు. వారికి చాల కాలము నుంచి ఒక ఖచ్చితమైన అభిప్రాయము ఉన్నది పన్నులు వేసేటప్పుడు శాసనసభ చాల ఉదారంగా ఉండాలని, పన్నులు లేకుండా ప్రభుత్వము నడవలేదని, కాని ఖర్చు పెట్టేటప్పుడు చాల జాగ్రత్తగా ప్రభుత్వముగాని, ఆయా శాఖలుగాని, ఖర్చు పెట్టాలని, చాలకాలం నుంచి వారికి అభిప్రాయము ఉన్నది. వారితో నేను ఏకీభవిస్తున్నాను. ఆ ప్రకారం చేస్తున్నామని మనవి చేస్తున్నాను.

నరసింహారెడ్డిగారు (కమ్యూనిస్టు) Police Staff ఎక్కువ అవుతోందని అన్నారు. నేను కొన్ని అంకెలు చెబుతాను. 1956-57 నుంచి 18% police expenditure ఉంటే, విద్యకు 50%, మెడికల్‌కు 50%, పబ్లిక్ హెల్త్‌కు 130% ఉన్నది. కనుక police expenditure ఎక్కువ లేదు. Welfare State లో పోలీసు శాఖకు ఎక్కువ ఖర్చు పెట్టుటలేదు.

శ్రీ పి వెంకటయ్యగారు పసువుమీద పన్ను తగ్గింపు విషయం చెప్పారు. Social Welfare కు గ్రాంట్సు ప్రభుత్వము ఇస్తున్నది. అవి బ్లాక్ సమితులలో, జనరల్ ఫండ్స్‌లో కలిపి ఖర్చు పెడతారని వారికి భయము ఉన్నది దానిని గురించి ఉత్తర్వులు కూడ యివ్వబడినవి. Social Welfare కు ఇవ్వబడిన గ్రాంట్సు, ఏ పంచాయితీసమితిగాని, జిల్లా పరిషత్‌గాని ఆ గ్రాంట్సు ఏ puropseకు earmarkచేసినారో, దానికొరకే ఖర్చు పెట్టాలని, జనరల్ ఫండ్‌లో కలిపి ఖర్చు పెట్టుకొనుటకు వీలులేదని చెప్పబడింది సుబ్బయ్యగారు ఇంకొక సూచన చేశారు. ఉద్యోగస్థుల స్టాండర్డు బాగా లేదన్నారు. అందుకు ఒక Administrative Staff College పెట్టవలెనన్నారు. అది సాధ్యము అవునో, కాదో, చెప్పలేను, బహుశా సాధ్యముకాదని చెప్పవలసివస్తుంది.

శ్రీ వేమారెడ్డిగారు corruption సంగతి చెప్పారు Medical Provision, Highways Provision ఎక్కువ లేదని మనవి చేశాను. కాని highwaysకు ఈ సంవత్సరం ఎక్కువ చేసిన సంగతి నేను బడ్జెటు ప్రతిపాదనలో మొట్టమొదటనే చెప్పాను. లోకల్ బాడీసుకు ఎక్కువ డబ్బు యివ్వమన్నారు. ఇటీవలనే 3 కోట్ల పైచిలుకు యివ్వడం జరిగింది.

శ్రీ రామచంద్రారావుగారు చెప్పినవాటికి నేను యిదివరకే సమాధానము చెప్పాను Seprate food zone అడగడం anti-national అన్నారు. అది ఏమాత్రము anti-national కాదు. ఏమైనప్పటికి ఇప్పుడు seprate food zone లేదు కాబట్టి ఆ చర్చలోకి దిగనవసరంలేదు.

Twin cities లో unemployment problem కొరకు 10 లక్షలు provide చేశాము. అది పరిమితము కాదు. బడ్జెటు స్పీచ్‌లో చెప్పాను. ఇంకా కొన్ని లక్షలు కావాలంటే వీలైతే తప్పకుండ చూస్తాము. కాని లెజిస్లేటర్సుతో ఒక కమిటీని వేయాలన్నారు. దానివల్ల ఏమి ఉపయోగమో నాకు అర్థము కావడం లేదు. వారు సలహాలు యివ్వడానికి తప్పకవీలున్నది. ఆ మాదిరి యివ్వ వచ్చునని చెబుతున్నాను.

శ్రీ పేట బాపయ్యగారు సర్ ఛార్జి తీసివేయాలని చెప్పారు. మైనర్ ఇరిగేషన్ స్కీముల్ని తొందరగా చేయాలని, నీరా సొసైటీలలో లోపాలు ఉన్నవని చెప్పారు.

శ్రీ ధర్మభిక్షంగారు Law and order గురించి చెప్పారు వారికి యిది వరకే సమాధానము చెప్పాను.

శ్రీ గోపాలరెడ్డిగారు బకాయీలు ఎక్కువగా ఉన్నవని అన్నారు. మొత్తం మీద అనుకున్నంత ఎక్కువ బకాయీలు లేవు. Write off చేయవలసియున్నది. ఈ సంవత్సరం కూడ 3 కోట్ల పైచిలుకు బకాయీలు వసూలు చేశారు. చాలా మంచి పని. మన ఆర్థిక పరిస్థితికూడ కొంచెం బాగుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ దివి కొండయ్యగారు సోషలిజమ్ సంగతి చెప్పారు. వారికి సమాధానము ఇదివరకే చెప్పాను.

శ్రీ గోపిడి గంగారెడ్డిగారు చెబుతూ ప్రజలు ధరలు ఎక్కువవుతున్నవని చెబుతున్నప్పుడు రైతులు పెట్టవలసిన ఖర్చులు కూడా ఎక్కువగా లేవా అని అడిగారు. అదికూడ వాస్తమైన విషయమే.

శ్రీ రంగనాథరావుగారు ఉర్దూలో బాగా మాట్లాడారు.

శ్రీ నరసింగరావుగారు administration లో in efficiency గురించి, corruption గురించి చెప్పారు. Land assignment quick గా చేయాలని చెప్పారు. Labour Welfare Board వేయమని చెప్పారు. అది అవసరం ఉన్నదో, లేదో, లేబరు మంత్రిగారు ఆలోచించాలి.

శ్రీ వి. కోదండరామరెడ్డిగారు Agriculture Development Fund పెట్టమని చెప్పారు. మనము చేసేదీ అంతా agriculture కొరకే. కో ఆపరేటివ్ సొసైటీలకు రిజర్వు బ్యాంకు నుంచి డబ్బు వస్తోంది. మన ప్లాను కార్యక్రమాలలో ఎక్కువ agriculture కే earmark చేస్తున్నాము,— తక్కావి లోన్సు, ఫెర్టిలైజర్ లోన్సు, అన్నిరకాల సహాయం చేస్తున్నాము. ఇంకా ప్రత్యేకంగా

Agricultural Development Fund అవసరం లేదని వారికి మనవిచేస్తున్నాను. Medium size schemes కావాలని చెప్పారు ప్రభుత్వ అభిప్రాయముకూడ అదే. కాని మనకు అదృష్టమో, దురదృష్టమో గాని, Multi-purpose Project అయిన నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు ఉండుటవల్ల మనము దానిని 3వ ప్లానులో పూర్తి చేయాలంటే 60 కోట్లు కేటాయించవలసి యున్నది ఇటీవల ముఖ్యమంత్రి గారు నాగార్జునసాగర్ కంట్రోలు బోర్డులో మాట్లాడారు ఈ 60 కోట్లు గాక, వంశధారకు 12 కోట్లు, తుంగభద్ర హైలెవెల్ ఛానెల్‌కు 12 కోట్లు, పోచం పాడుకు 12 కోట్లు పెట్టితే కేవలం 100 కోట్లపై చిలుకు యీ ప్రాజెక్టుల పైననే (mediam and minor projects కాకుండ) commitment అవుతోంది. ఇదివరకు అనేకసార్లు ప్రభుత్వం కేంద్రప్రభుత్వానికి represent చేసింది నాగార్జున సాగర్ సెంట్రల్ సెక్టర్ క్రిందకు రావాలి. ఇది State sector లో ఉన్నంత కాలము elbow room రావడం లేదు, industrial progress కు, ఇతర కార్య క్రమాలకు elbow room లేకుండా ఉన్నదని కేంద్రప్రభుత్వానికి మనవిచేశాము. అంటే, వారు బాక్రానంగల్, హీరాకుడ్ ప్రాజెక్టులు స్టేట్ సెక్టర్ లోనే ఉన్నవని సమాధానము చెప్పారు. కాని హీరాకుడ్, భాక్రానంగల్ state sector లోకి తీసుకోనేటప్పటికి 40,50, కోట్లు సెంట్రల్ సెక్టర్ నుంచి ఖర్చుపెట్టడం జరిగింది. ఆవిధంగా జరిగితే నాగార్జునసాగర్ కు పెట్టవలసిన ఖర్చు ఏదైనా ఆపి కొంత ఇతరంగా చేయడానికి సావకాశం దొరుకుతుంది. కాని అటువంటి కేంద్రసహాయం ఏమీలేని పరిస్థితులలో మనకు ఈ పెద్ద commitment ఉండడంవల్ల elbow room లేకుండ ఉన్నది. ఇందాక ఎల్లమందారెడ్డిగారు చెప్పారు,—commitment రు. 140 కోట్లు అంటున్నారు— అదికాకుండ Centrally Sponsered Schemes అనేవాటిల్లో రు. 30 కోట్లు ఉన్నది— మొత్తం రు. 170 కోట్లపైచిలుకు మనము కేటాయించి తీరాలి, ఇంకేమి చేయడానికి వీలులేదు. ఈ పరిస్థితి ఇట్లా ఉంటే మిగతావి అనేకం ఉన్నాయి. Social Service, Medical, Educaotion, Health, Agency Area, Industries, Power, ఇటువంటివి లకులు ఉన్నాయి. ఇవన్నీ ఉన్నందున మనకు elbow room తక్కువ అవుతోంది, ఇవన్నీ కేంద్ర ప్రభుత్వానికి represent చేశాము. ప్రతిఫలం చెప్పలేదు గాని మనకు ఈ multi-purpose project వల్ల గాని, లేక irrigation లో ఉన్న commitment వల్ల గాని, ఇతరవాటికి అవకాశము కొంచెము తరుగుపడుతోంది.

శ్రీ కోదండరామరెడ్డిగారు రాష్ట్రంలో electricity కొరకు Electricity Board వారు loan float చేయాలని అన్నారు. తప్పకుండ float చేస్తే మంచిదే నని అనుకొంటాము. బోర్డువారు దీనిని ఆలోచించగలరని అనుకొంటున్నాము. శాసనసభ్యుల హాస్టల్ భవనాల గురించి చెప్పారు. బెంగుళూరులో బ్రహ్మాండమైన

భవనము ఉన్నది అన్నారు అది నేను కూడ చూచాను, అక్కడ ఉన్నానుకూడ. మన భవనము కూడ బాగానేఉన్నది. చాలమంది మొన్న ఇక్కడ Speakers' Conference కు వచ్చినవారు అనేకమంది అధికారులు, మన కొత్తహాస్టల్ లో సింగిల్ రూమ్సులో వుండి, చాలా convenient గా ఉన్నవని, బాగున్నవని అన్నారు అక్కడ iron furniture కూడ పెడుతున్నారు. ఇక కొత్తహాస్టల్ లో మంచాలకు నల్లులు ఉండవు. గౌరవ సభ్యులకు కావలసిన సౌకర్యాలు గురించి ఏర్పాట్లు చేయవలసి వచ్చినప్పుడు పదివేలు అవుతుందని, 20 వేలు అవుతుందని, ప్రభుత్వము జంకుటలేదని ప్రత్యేకంగా మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:- జంకడం లేదే మోగాని డబ్బు మాత్రం రావడంలేదు. పని జరగడం లేదు.

శ్రీ ఎస్. వి వెంగళ్రాయనాయుడు.- బోల్టులుపడవు. సామానులు పెడితే అన్నీ దొంగిలించుకుపోతున్నారు. ఏమీ protection లేదు. బలే బాగుందండి క్రొత్త hostel.

మిస్టర్ స్పీకర్:- క్రొత్త hostel బాగానే వున్నది అంటున్నారే!

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:- క్రొత్త hostel బాగానే వున్నది. దొంగిలించుకు పోతున్నారు అంటే-తలుపులు తీసి రాత్రి ఎక్కడికైన వెడితే దొంగిలించక ఏమి చేస్తారు!

శ్రీ ఎస్. వి. వెంగళ్రాయనాయుడు:- బోల్టులే పడడంలేదు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:- బోల్టులు పడకపోతే పడేటట్లు చేస్తాము. పెద్దన్నగారు చెప్పారు. శ్రీ గురుమూర్తిగారు నిరుద్యోగ సమస్య గురించి sales tax గురించి చెప్పారు. శ్రీమతి లక్ష్మీకాంతమ్మగారు ఖమ్మంజిల్లా సంగతి ప్రత్యేకంగా చెప్పారు. జిల్లా పరిషత్ల అధికారుల విషయంలో హరిజనుల land acquisition అధికారం కూడ యివ్వవలెనని చెప్పారు. అది కొంచెం అసాధ్యమైన మాట. నేను యిదివరకే మనవిచేశాను. శ్రీ కృష్ణావతారంగారు prohibition సంగతి banjar lands సంగతి చెప్పారు. Medical College at Elure కావాలి అన్నారు. దానిని గురించి చెప్పడానికి ఏమి లేదు.

శ్రీ షేక్ మౌలాసాహెబ్ (ఉదయగిరి):- అందరు చెప్పినదానికి మంత్రిగారు జవాబు యిచ్చారు. ఎవరిమీదైన పన్నులు వేయకుండా 100 కోట్లవరకు ఈ budget ను పెంచుకోడానికి నేను పరిశ్రమలలో......

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి:— వస్తున్నానండి తొందరపడితేఎట్లా? తొందరపడకుండా వుంటే దానికి కూడ వస్తాను 3rd plan లో Medical College పెట్టుకునేటటువంటి పరిస్థితి ఏర్పడదని నేను ఖచ్చితమైనటువంటి అభిప్రాయం మనవిచేస్తున్నాను మనకు చాల committed expenditure ఉన్నది. Anti-corruption విషయం కూడ నేను మనవిచేశాను. మహబూబ్ ఆలీఖాన్‌గారు తెలుగులో translate చేసినటువంటి మెమోరాండమును ఉర్దూలో కూడ translate చేయమంటున్నారు. తమయొక్క అభిప్రాయం కూడ అదే అయితే వచ్చేసంవత్సరానికి ప్రయత్నం చేయవచ్చు అంత ఖర్చుపెట్టడం అవసరమా అనేటటువంటిది మీరు ఆలోచించాలి. ఎన్నో కాపీలు మనం print చేయాలి. అది ఆలోచించి చెప్పండి. శాసనసభయొక్క యిష్టం అదే అయితే తప్పకుండా ఆచరణలో పెడతాము వారు యునానికి పోయిన సంవత్సరం కంటె ఈ సంవత్సరం provision తక్కువ అయింది అన్నారు. అది చాల పొరపాటు నేను figures తెప్పించాను. Provision ఏమాత్రం కూడ తక్కువ కాలేదని చెబుతున్నాను. శ్రీ డి హనుమంతరావుగారు supremacy of legislature కావాలన్నారు. అది నేను మొట్టమొదటే మనవిచేశాను. Local bodies కు డబ్బుయిచ్చారు. బాగానే ఉన్నది. ఇంకా అధికంగా యివ్వాలి అన్నారు. బాగానే ఉన్నదని మనవిచేస్తున్నాను. నంబూరి వారు పెద్ద ఉపన్యాసం చేశారు Budget ప్రతిపాదనలకు సంబంధించకపోయినా ప్రతిపక్ష సభ్యులు చెప్పినవాటికి మంచి సమాధానం చెప్పారు. వారిని అభినందిస్తున్నాను. మూర్తిరాజుగారు ప్రకృతి వైద్యాన్ని మరచిపోయినారని చెప్పారు. ప్రకృతి వైద్యాన్ని మరచిపోలేదు. ఈ సంవత్సరం 88 వేల రూపాయలు కేటాయించబడి ఉన్నది అది వారు ప్రత్యేకంగా చూచుకోవాలని చెబుతున్నాను. Plan విషయం చెప్పారు, ఎక్కువడబ్బు కేటాయించాలని అన్నారు. నేను దానికి మొత్తంమైన సమాధానం చెప్పాను శ్రీ కొత్తూరు సీతయ్యగుప్తగారు రూ. 10 లక్షలు చాలదు. ఇంకా ఎక్కువ కావాలి అన్నారు. తప్పకుండా అవసరం అయితే ఎక్కువ చేయవచ్చు. శ్రీ సుబ్బరాజుగారు పోచంపాడు, ప్రాజెక్టుకు shutters పెట్టాలి అన్నారు. పోచంపాడు వస్తున్నదనుకోండి Shutters విషయంలో కూడ గౌరవసభ్యులు శ్రీ సత్యనారాయణరాజుగారు ఎక్కువ interest తీసుకుని ఏ విధంగానైనా సరే ప్రజలదగ్గర నుంచి అప్పురూపంగా నైన సేకరిస్తామని చెబుతున్నారు. అనేక మంది శాసనసభ్యులు ఆ రెండు జిల్లాల నుంచి వచ్చినవాళ్ళు హామీలు యిస్తున్నారు. ఇద్దరు మంత్రులు శ్రీ వళ్ళంరాజుగారు, శ్రీ పట్టాభిరామారావుగారు East Godavari District నుంచే వస్తున్నారు. అందరుకలిస్తే ఈ కార్యక్రమం జయప్రదం కాగలదని అనుకుంటున్నాను. శ్రీ వేంకటరమణప్ప

గారు village development కు ఎక్కువ కేటాయించాలన్నారు. తప్పకుండా కేటాయించవలసిందే. కేటాయిస్తున్నాంకూడ నని మనవి చేస్తున్నాను శ్రీ అచ్యుత రామయ్యగారు plan విషయమై చెప్పారు. శ్రీ ఎల్లమందా రెడ్డిగారు చెప్పిన దానికి సమాధానం చెప్పాను. శ్రీ యౌలాషా పాషాగారు కోప్పడుతున్నారు. State trading in mining అని చెప్పారు ఆ సంస్థ అనేది లేదు. దానికి కొన్ని చిక్కులు ఉన్నాయి. దానివల్ల కొన్ని వందలకోట్లు వస్తుందని అనుకోను. కాని అది కూడ ప్రయత్నం చేయదగినటువంటి విషయమేనని వారికి నేను మనవి చేస్తున్నాను. Backward regions కు special attention pay చేయాలి అంటున్నారు. Pay చేస్తూనే ఉన్నాము. Minor irrigation లో గాని, Medium irrigation లో గాని, electricity extension లో కూడ 50% తగ్గకుండా backward regions ప్రాధాన్యత యివ్వాలని Electricity Boardకు చెప్పాము మనం కూడ చేస్తున్నాము. Special attention to backward areas యిస్తున్నామని మనవిచేస్తున్నాను. ⅓rd amount అన్నారు. ⅓rd కాదు దాదాపు 50% కూడ backward areas కు చేస్తున్నాము. నెల్లూరు జిల్లాలో ఉన్నటువంటి...

శ్రీ బి. ఎల్లారెడ్డి —50% ప్రాధాన్యత యివ్వాలని అనుకుంటున్నామన్నారు. అసలు ఆ area ఎంత ఉన్నది.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి .— Electricity extension అనేది చాల remunerative scheme. 14%, 15%, 18%, 20% యిచ్చేవి కూడ ఉన్నాయి. అయినప్పటికీ percentage చూచి ,ఇవ్వకుండా 10% వచ్చినాసరే backward areas కు ప్రాధాన్యత యివ్వాలనే సంగతి నేను మనవిచేస్తున్నాను. మనకు 60%, 70% backward area ఉన్నది. Backward area అని మొత్తం డబ్బును అక్కడే కేటాయించడం అసాధ్యం Tobacco excise నుంచి భాగం రావడం లేదు అన్నారు దీనిని యిదివరకు Second Finance Commission కు represent చేయడం జరిగింది. ప్రతి రాష్ట్రము ఒక్కొక్క item పైన stress చేయడం మంచిదా ! మొత్తం పైన వచ్చేటటువంటి excise duty లో population basis మీద share చేసుకోవడం మంచిదా అనే విషయం వచ్చినది. మరల representation చేయబడుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. చాల ఆలస్యం అయింది. గౌరవసభ్యులు అనేకమంది ఈ సూచనలు చేసినందుకు ధన్యవాదాలు మనవిచేస్తూ, గంట మువ్వావు సేపు నాకు అవకాశం యిచ్చినందుకు తమకుకూడ ధన్యవాదాలు చెబుతున్నాను. ఈ సంవత్సరం ఈ సమావేశంలో 5 రోజులు కేటాయించి 50 మంది సభ్యులకు ఈ అవకాశం కలుగజేసినందుకు మీకు నమస్కారాలు చెబుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— రేపు ఎల్లుండి demands— 1) Heads of State, Ministers, Headquarters staff, (2) Legislature (3) Justice (4) Police ఈ నాలుగు కలిసి ఉన్నాయి రెండు రోజులు చర్చ రేపు నాలుగు గంటలు, ఎల్లుండి నాలుగు గంటలు ఆవతెల్లుండి మంత్రిగారు సమాధానం చెబుతారు అంతా సిద్ధంగా ఉండి చర్చలో పాల్గొనవలసిందని సభ్యులకు చెప్పుయూ రేపు ఉదయం 8—30 గంటలకు వాయిదా వేస్తున్నాను

The House then adjourned till Half Past Eight of the Clock on Wednesday, the 2nd March, 1960.

Printed By Sadhana Printery, Hyderabad
For The Director, Government Printing Press, Hyd-A P.